

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ
ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

**ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ &
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ**

ΤΜΗΜΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ Η
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ MARKETING ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ
ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ**

«Η ΠΙΝΔΟΣ»

Σπουδάστρια: Δασκάλου Μαριάννα(Α.Μ.15003)

Επιβλέπων καθηγητής:

Χατζηζήσης Λάμπρος

ΑΡΤΑ 2018

ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ ΜΕ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ, ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ
MARKETING ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

«Η ΠΙΝΔΟΣ»

Σπουδάστρια: Δασκάλου Μαριάννα (ΑΜ:15003)

Επιβλέπων καθηγητής:

Χατζηζήσης Λάμπρος

ΑΡΤΑ 2018

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος σπουδών του τμήματος ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ με κατεύθυνση ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ του ΤΕΙ ΗΠΕΙΡΟΥ(ΑΡΤΑ). Ως την ελάχιστη δυνατή μνεία, με την παρούσα παράγραφο θα ήθελα να ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου όλους όσους συνέβαλαν στην εκπόνησή της και ιδιαίτερα τον επιβλέποντα καθηγητή μου, κ.Χατζήση Λάμπρο, για την πολύτιμη υποστήριξη του με τις παραγωγικές υποδείξεις και συμβουλές του καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας.

Επίσης, θερμές ευχαριστίες θα ήθελα να εκφράσω σε όλα τα στελέχη του Αγροτικού Συνεταιρισμού Ιωαννίνων η «ΠΙΝΔΟΣ» και ιδιαίτερα στον πρόεδρο του συνεταιρισμού κ. Δημητρίου Ανδρέα για τον πολύτιμο χρόνο που διέθεσε προκειμένου να μου παραχωρήσει συνέντευξη και να με προμηθεύσει με αρκετό πληροφοριακό υλικό που συνέβαλλε στο ποιοτικό αποτέλεσμα της εργασίας μου.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου για τη στήριξη όλα αυτά τα χρόνια κατά τη διάρκεια των σπουδών μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτηνοτροφία αποτελεί σημαντικό κλάδο του πρωτογενή τομέα παραγωγής. Η πτηνοτροφία από την αρχαιότητα παρείχε στον άνθρωπο πολύτιμη τροφή για την επιβίωση του με χαρακτηριστική την εξημέρωση της όρνιθας πριν από το 2.500 π.Χ. Στην Ελλάδα, τα ηνία της μεγαλύτερης συνολικής ετήσιας παραγωγής κρέατος πουλερικών και αυγών τα έχουν η Ήπειρος, η Στερεά Ελλάδα και η Αττική.

Ένας σπουδαίος συνεταιρισμός του κλάδου αυτού είναι ο Αγροτικός Πτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Ιωαννίνων, η «Πίνδος», που ιδρύθηκε το 1958. Για τις συναλλαγές της με άλλα κράτη η επωνυμία της είναι «AGRICULTURAL POULTRY COOPERATIVE PINDOS». Έδρα της είναι η Τοπική Κοινότητα Ροδοτοπίου του Δήμου Πασσαρώνος της Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων και αποτελεί πρωτοβάθμια αγροτική συνεταιριστική οργάνωση (Α.Σ.Ο.), νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και έχει εμπορική ιδιότητα. Σήμερα η «Πίνδος», είναι μια σύγχρονη και πλήρως καθετοποιημένη επιχείρηση που αποτελείται από περίπου 560 μέλη – παραγωγούς και έχει εργατικό δυναμικό 800 ατόμων.

Στην παρούσα εργασία περιγράφεται η πτηνοτροφία και συγκεκριμένα ο κλάδος της ορνιθοτροφίας. Περιγράφονται, επίσης, οι έννοιες της τοπικής ανάπτυξης και της επιχειρηματικότητας και πως αυτά τα δύο συνδέονται μεταξύ τους. Τέλος, γίνεται μια παρουσίαση του Αγροτικού Πτηνοτροφικού Συνεταιρισμού Ιωαννίνων, η «Πίνδος». Δίνεται έμφαση στην περιγραφή του τρόπου λειτουργίας της «Πίνδου», στην ανάλυση του «μείγματος marketing» των προϊόντων «Πίνδος», στην ανάλυση της στρατηγικής τμηματοποίησης, στόχευσης και τοποθέτησης που ακολουθεί για τα προϊόντα της, καθώς και στη συμβολή της στην τοπική ανάπτυξη της περιοχής που εδρεύει.

Συνεπώς, για την περιεκτική κατανόηση της έννοιας της ορνιθοτροφίας και της τοπικής ανάπτυξης, το περιεχόμενο και το ρόλο τους στις σύγχρονες κοινωνίες, και συγκεκριμένα στην περίπτωση της «Πίνδος», κρίνεται αναγκαία η προσπάθεια διερεύνησης των ακόλουθων ερωτημάτων:

- ✓ Ποιος είναι ο ρόλος και η σπουδαιότητα της ορνιθοτροφίας στη ζωή του ανθρώπου;
- ✓ Τι λειτουργίες γίνονται στην «Πίνδο» και πως καταφέρνει να έχει ένα άρτιο αποτέλεσμα;
- ✓ Τι τεχνικές marketing χρησιμοποιεί και καταφέρνει να ανταπεξέλθει στον ανταγωνισμό;

Λέξεις κλειδιά: πτηνοτροφία, ορνιθοτροφία, πρωτογενής τομέας παραγωγής, Αγροτικός Πτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Ιωαννίνων η «Πίνδος»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ.....	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ.....	8
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	9
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	10
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	12
<u>ΜΕΡΟΣ Α – ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ.....</u>	14
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΙΑ.....</u>	14
1.1 Οι όρνιθες.....	14
1.2 Η βιολογία της όρνιθας.....	17
1.3 Η αναπαραγωγή της όρνιθας.....	17
1.4 Οι ασθένειες των πτηνών.....	18
1.5 Η διατροφική αξία του κρέατος των πουλερικών και του αυγού.....	20
1.6 Συστήματα εκτροφής ορνίθων.....	22
1.7 Πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις.....	24
1.8 Διατροφή πτηνών.....	24
1.9 Επώαση – εκκόλαψη αυγού.....	26
1.10 Τελευταίες εξελίξεις και προοπτικές στον κλάδο της Πτηνοτροφίας.....	26
1.11 Ελληνική παραγωγή και κατανάλωση πουλερικών και αυγών.....	30
<u>ΜΕΡΟΣ Β – ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ</u>	
<u>ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ».....</u>	32
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ</u>	
<u>ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ».....</u>	32
2.1 Εισαγωγή.....	32
2.2 Ιστορική αναδρομή.....	34
2.3 Σκοπός, δραστηριότητες, όραμα και αξίες.....	35
2.4 Η Νομική μορφή.....	39
2.5 Η Διοίκηση.....	39

2.6 Το Οργανόγραμμα.....	42
2.7 Ο Όμιλος	46
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ».....</u>	50
3.1 Οι εγκαταστάσεις.....	50
3.2 Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες.....	57
3.3 Το εργατικό δυναμικό.....	61
3.4 Τα οικονομικά στοιχεία.....	62
3.5 Τα κανάλια διανομής.....	65
3.6 Οι πιστοποιήσεις.....	65
3.7 Η εταιρική ευθύνη.....	66
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ «Η ΠΙΝΔΟΣ»</u>	71
4.1 Η Στρατηγική της Επιχείρησης (Business Strategy) του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	71
4.2 Το Μίγμα Μάρκετινγκ του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	72
4.3 Η Τμηματοποίηση Αγοράς για τον Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	78
4.4 Ο Ανταγωνισμός για τον Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	78
<u>ΣΥΖΗΤΗΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....</u>	83
<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....</u>	85

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 1. Γραμματόσημο των ελληνικών ταχυδρομείων με διάφορες φυλές	16
Εικόνα 2. Συστηματικές Πτηνοτροφικές Μονάδες Ελλάδας	29
Εικόνα 3. Το λογότυπο του Αγροτικού Πτηνοτροφικού Συνεταιρισμού Ιωαννίνων Πίνδο.....	31
Εικόνα 4. Το οργανόγραμμα της Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.	42
Εικόνα 5. Η Διεύθυνση Εργοστασίου – Τεχνική Διεύθυνση της Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	42
Εικόνα 6. Η Οικονομική Διεύθυνση της Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	43
Εικόνα 7. Η Εμπορική Διεύθυνση της Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	43
Εικόνα 8. Το λογότυπο της ΑΓΡΟΖΩΗΣ.	44
Εικόνα 9. Το λογότυπο της ΑΓΡΟΜΑΡΚ.....	45
Εικόνα 10. Το λογότυπο της GREEN ΠΙΝΔΟΣ.....	46
Εικόνα 11. Άποψη της εργοστασιακής μονάδας του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	48-49
Εικόνα 12. Πτηνοτροφείο του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	50
Εικόνα 13. Εκκολαπτήρια του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	51
Εικόνα 14. Εργοστάσιο ζωοτροφών του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	52
Εικόνα 15. Πτηνοσφαγείο του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	53
Εικόνα 16. Διαδικασία παραγωγής έτοιμων ψημένων προϊόντων ΠΙΝΔΟΣ.....	54
Εικόνα 17. Εργαστήρια του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.....	55
Εικόνα 18. Μονάδα Αδρανοποίησης Σφαγείου.....	55
Εικόνα 19. Προϊόντα από νωπά κοτόπουλα ΠΙΝΔΟΣ.....	57
Εικόνα 20. Προϊόντα από κατεψυγμένα κοτόπουλα ΠΙΝΔΟΣ.....	58
Εικόνα 21. Προϊόντα νωπά από τη σειρά «έτοιμα ψημένα» ΠΙΝΔΟΣ.....	58
Εικόνα 22. Προϊόντα κατεψυγμένα από τη σειρά «έτοιμα ψημένα» ΠΙΝΔΟΣ.....	58
Εικόνα 23. Προϊόντα από κοτόπουλα βιολογικής εκτροφής ΠΙΝΔΟΣ.....	59
Εικόνα 24. Προϊόντα από κοτόπουλα ελεύθερης βοσκής ΠΙΝΔΟΣ.....	59
Εικόνα 25. Προϊόντα αλλαντικών και Γιαννιώτικης παραδοσιακής κοτόπιτας ΠΙΝΔΟΣ.....	59
Εικόνα 26. Το λογότυπο για το σύστημα ολικής ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 2200.....	63
Εικόνα 27. Το λογότυπο για την πιστοποίηση AGROCERT.....	64
Εικόνα 28. Το λογότυπο για την πιστοποίηση από τον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας.....	64
Εικόνα 29. Οι έννοιες στο στρατηγικό σχεδιασμό.	69
Εικόνα 30. Λογότυπο ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ θ. ΑΒΕΕ.....	76
Εικόνα 31. Τα λογότυπα της Hellenic Quality Foods – ΚΑΝΑΚΙ και ΜΙΜΙΚΟΣ.....	77

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

1. ΠΙΝΑΚΑΣ 1.....	15
2. ΠΙΝΑΚΑΣ 2	27
3. ΠΙΝΑΚΑΣ 3.....	27
4. ΠΙΝΑΚΑΣ 4.....	27
5. ΠΙΝΑΚΑΣ 5	39
6. ΠΙΝΑΚΑΣ 6.....	39
7. ΠΙΝΑΚΑΣ 7.....	40
8. ΠΙΝΑΚΑΣ 8.....	40
9. ΠΙΝΑΚΑΣ 9.....	45
10. ΠΙΝΑΚΑΣ 10.....	60
11.ΠΙΝΑΚΑΣ 11.....	75

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Πτηνοτροφία στην Ελλάδα είναι ο πιο δυναμικός κλάδος της ζωικής παραγωγής με βαθμό αυτάρκειας τόσο σε αυγό όσο και σε κρέας με ποσοστό άνω του 90%. Δύο είναι οι στόχοι της, η παραγωγή αυγών και η παραγωγή κρέατος. Τα κύρια εκτρεφόμενα είδη πτηνών στη χώρα μας είναι οι όρνιθες, οι ινδιάνοι (γαλοπούλες), οι πάπιες, οι χήνες, οι μελεαγρίδες (φραγκόκοτες), τα ορτύκια, τα περιστέρια, οι φασιανοί, οι πέρδικες και οι στρουθοκάμηλοι. Από τα παραπάνω εκτρεφόμενα είδη πτηνών μεγαλύτερη οικονομική αξία έχουν οι όρνιθες και επομένως ο όρος «Πτηνοτροφία» έχει ταυτιστεί με τον όρο «Ορνιθοτροφία».

Τα πτηνοτροφικά προϊόντα, το αυγό και το κρέας, παρουσιάζουν εξαιρετική διατροφική και εμπορική αξία. Η απαρχή της ορνιθοτροφίας απαντάται πριν το 2000 π.Χ. με την εξημέρωση της όρνιθας στην Ινδία. Η Ελλάδα μέχρι και το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο ασκούσε την ορνιθοτροφία με τον παραδοσιακό τρόπο που γνωρίζουμε και σήμερα, παραμένοντας δηλαδή σε χωρικό επίπεδο. Οι όρνιθες προέρχονταν από τον εγχώριο πληθυσμό για την αβγοπαραγωγή και το κρέας πουλερικών ήταν το αποτέλεσμα της σφαγής των ορνίθων αβγοπαραγωγής.

Στη δεκαετία του 1950 άρχισε η ανάπτυξη της ορνιθοτροφίας με την ίδρυση των πρώτων συστηματικών πτηνοτροφικών επιχειρήσεων. Η ανάπτυξή της ήταν αποτέλεσμα της εξέλιξης των επιστημονικών της πεδίων, της εκτροφής, διατροφής, γενετικής και υγιεινής των εκτρεφόμενων ορνίθων. Η πρόοδος στη γενετική οδήγησε στην ανάπτυξη ζωικού υλικού (υβριδίων αβγοπαραγωγής και κρεατοπαραγωγής) με υψηλές παραγωγικές αποδόσεις.¹

1

Η συστηματική ορνιθοτροφία σήμερα γίνεται σε ειδικές εγκαταστάσεις, που ονομάζονται ορνιθοτροφεία. Τα ορνιθοτροφεία είναι τεράστια συγκροτήματα, όπου δημιουργούνται σταθερές συνθήκες περιβάλλοντος και διατροφής για την εκτροφή των ορνίθων. Οι αίθουσες αυτές χωρούν από 500 έως 2000 κοτόπουλα και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την πάχυνση. Σε πολλές χώρες υπάρχουν ορνιθοτροφεία που κάθε χρόνο εκτρέφονται εκατοντάδες χιλιάδες ή και εκατομμύρια κοτόπουλα, τα οποία έχουν πλήρη μηχανήματα από τα οποία τα νεαρά κοτόπουλα εξαρτώνται πλήρως με αποτέλεσμα ο άνθρωπος να μην έρχεται σχεδόν καθόλου σ' επαφή με τα κοτόπουλα μέχρι τη στιγμή που θα οδηγηθούν στα σφαγεία.

Η πτηνοτροφία στην Ελλάδα είναι από τους πιο δυναμικούς κλάδους της αγροτικής οικονομίας και αντιπροσωπεύει σήμερα το 5% της συνολικής αξίας της αγροτικής παραγωγής. Οι οργανωμένες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα παράγουν ετησίως 120.000.000 κοτόπουλα και 1.500.000.000 αυγά. Η παραγωγή καλύπτει σχεδόν πλήρως την εγχώρια ζήτηση. Στον κλάδο δραστηριοποιούνται περί τις 50 επιχειρήσεις διαφόρων μεγεθών. Στην ζωική παραγωγή δραστηριοποιούνται περί τις 2.000 αγρότες πτηνοτρόφοι, οι οποίοι συνεργάζονται με τις οργανωμένες-καθετοποιημένες επιχειρήσεις. Η παραγωγή κοτόπουλου είναι συγκεντρωμένη κατά 45% στην Ήπειρο, κατά 27% στην Στερεά Ελλάδα και κατά 18% στην Μακεδονία και τη Θράκη. Η παραγωγή του αυγού είναι πιο ομοιόμορφα κατανεμημένη, πλην όμως μεγάλο ποσοστό εξακολουθεί να προέρχεται από την Αττική.²

2

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η εκπόνηση της εργασίας πραγματοποιήθηκε ακολουθώντας μια σειρά από βήματα, όπως παρουσιάζονται παρακάτω:

A. Καθορισμός θέματος και διατύπωση υποθέσεων εργασίας: Ο κύριος στόχος αυτής της πτυχιακής εργασίας είναι η συμβολή στην τοπική ανάπτυξη του Αγροτικού Πτηνοτροφικού Συνεταιρισμού Ιωαννίνων, η «Πίνδος». Συγκεκριμένα, οι υποθέσεις βασίζονται σε πέντε ερωτήσεις:

- ✓ Ποιος είναι ο ρόλος και η σπουδαιότητα της ορνιθοτροφίας στη ζωή του ανθρώπου;
- ✓ Πως δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις στον κλάδο της ορνιθοτροφίας;
- ✓ Ποια είναι η συμβολή της επιχειρηματικότητας στην τοπική ανάπτυξη εν γένει;
- ✓ Ποια είναι η συμβολή του συνεταιρισμού «Πίνδος» στην τοπική κοινωνία των Ιωαννίνων και της ευρύτερης περιοχής;

B. Επισκόπηση της βιβλιογραφίας - Συλλογή στοιχείων: Αναζητήθηκαν βιβλία και υπάρχουσες έρευνες για ίδια ή παρόμοια θέματα, ώστε να μελετηθεί όσο πιο καλά γίνεται το θέμα που εξετάζεται στην παρούσα εργασία. Η συλλογή του βιβλιογραφικού υλικού πραγματοποιήθηκε τόσο από έντυπη βιβλιογραφία όσο και από επίσημες ιστοσελίδες.

Γ. Επιλογή ερευνητικής μεθόδου: Στην παρούσα εργασία επιλέχθηκε συνδυασμός μεθόδων. Η κύρια μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε είναι η *ανάλυση περιεχομένου*. Η ανάλυση περιεχομένου αποτελεί μια τυποποιημένη μέθοδο στις κοινωνικές επιστήμες που οδηγεί στη συστηματική κωδικοποίηση του γραπτού και προφορικού λόγου. Η μέθοδος ανάλυσης περιεχομένου επιτρέπει στον ερευνητή να συμπεριλάβει μεγάλα ποσά κειμενικών πληροφοριών και να προσδιορίσει συστηματικά τις ιδιότητές του ζητήματος που μελετά. Ωστόσο, οι κειμενικές πληροφορίες που χρησιμοποιεί ο ερευνητής θα πρέπει να ταξινομηθούν σύμφωνα με ένα ορισμένο θεωρητικό πλαίσιο, ώστε να είναι σαφής η ανάλυση των στοιχείων που παρατίθενται και να γίνεται στο

τέλος μια σημαντική ανάγνωση του περιεχομένου για το διερευνόν θέμα. Επίσης, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της συνέντευξης από εκπρόσωπο της εταιρείας για την άντληση όσο το δυνατόν περισσότερων πληροφοριών για την εκπόνηση της εργασίας. Στην προκειμένη περίπτωση, η συνέντευξη πραγματοποιήθηκε την 19/01/2016 στα κεντρικά γραφεία της «Πίνδος» μεταξύ του προέδρου του συνεταιρισμού κ. Δημητρίου Ανδρέα και τις γράφουσες.

Δ. Ερμηνεία αποτελεσμάτων – Συμπεράσματα: Στο στάδιο αυτό εξήχθησαν τα συμπεράσματα αναφορικά με τη συμβολή του Αγροτικού Πτηνοτροφικού Συνεταιρισμού η «Πίνδος» στην τοπική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής.

ΜΕΡΟΣ Α – ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. Η ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΙΑ

1.1 Οι όρνιθες

Η Όρνιθα ή κοινώς κότα, (αρσενικός: πετεινός ή κόκκορας, ουδέτερο: το κοτόπουλο), είναι ένα εξημερωμένο πτηνό. Είναι ένα από τα πιο κοινά και διαδεδομένα οικόσιτα ζώα, αφού υπολογίζεται ότι το 2003 υπήρχαν γύρω στα 24 δισεκατομμύρια εκπρόσωποι του είδους. Δηλαδή υπάρχουν περισσότερες κότες στον κόσμο από οποιοδήποτε άλλο πουλί. Ο άνθρωπος [εκτρέφει](#) τις κότες κυρίως ως πηγή τροφίμων, για το κρέας τους και τα αυγά τους.

Η κότα πιστεύεται ότι εξημερώθηκε στην Ινδία, ενώ πρόσφατα ανακαλύφθηκαν στοιχεία ότι η εξημέρωσή της είχε ήδη ξεκινήσει στο Βιετνάμ πριν από 10.000 χρόνια. Από την Ινδία το εξημερωμένο πτηνό διαδόθηκε στην Περσία, τη Λυδία, μετά στη δυτική Μικρά Ασία και γύρω στον 9^ο-8^ο αιώνα π.Χ. και στην Ελλάδα. Η κότα ήταν γνωστή στην Αίγυπτο από την 18^η Δυναστεία, σαν το πουλί που γεννάει ένα αυγό κάθε μέρα. Η κότα ήρθε στην Αίγυπτο από την Συρία και τη Βαβυλώνα, σύμφωνα με τα χρονικά του Τούθμωση Γ'.

Οι Όρνιθες θεωρούνται παμφάγα [πτηνά](#). Σε ελεύθερο περιβάλλον, σκάβουν στο χώμα για αναζήτηση σπόρων, εντόμων και ακόμα μεγαλύτερων ζώων όπως οι σαύρες και μικρά ποντίκια. Ελεύθερες στη φύση μπορούν να ζήσουν για πέντε έως έντεκα έτη, ανάλογα με το είδος (ράτσα). Σε εμπορική εντατική αναπαραγωγή κρέατος, ένα κοτόπουλο ζει γενικά μόνο για έξι εβδομάδες πριν να σφαγεί. Το κοτόπουλο κατανάλωσης κρέατος βιολογικής εκτροφής θα θανατωθεί συνήθως σε περίπου 14 εβδομάδες. Οι κότες ορνιθοτροφείου μπορούν να παραγάγουν τουλάχιστον 300 αυγά ετησίως. Μετά από 12 μήνες, οι κότες αυγοπαραγωγής χάνουν σταδιακά την απόδοσή τους και θανατώνονται προκειμένου να χρησιμοποιηθούν σαν τροφή κατοικίδιων ζώων, για πίτες και άλλα επεξεργασμένα τρόφιμα.

Η μακροβιότερη κότα, σύμφωνα με το βιβλίο Γκίνες, πέθανε από ανακοπή καρδιάς σε ηλικία 16 χρονών.

Πίνακας 1. Η συστηματική κατάταξη της όρνιθας. Πηγή: <http://www.gaiapedia.gr/>

Συστηματική κατάταξη όρνιθας	
Βασίλειο	Animalia (Ζώα)
Συνομοταξία	Chordata (Χορδωτά)
Ομοταξία	Aves (Πτηνά)
Τάξη	Galliformes (Ορνιθόμορφα)
Οικογένεια	Phasianidae (Φασιανίδες)
Γένος	Gallus (Ορνιθα)
Είδος	G. gallus
Υποείδος	G. g. domesticus

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ξημερωμένες όρνιθες υπάρχουν στην Ελλάδα από την αρχαιότητα. Δεν υπάρχει όμως καμία επίσημα αναγνωρισμένη φυλή. Δεν εκτράφηκαν ποτέ συστηματικά ούτε αποτέλεσαν αντικείμενο μελέτης.

Πυρήνες από ντόπιες κότες ελευθέρως βοσκής εξακολουθούν να [εκτρέφονται](#) ιδιαίτερα σε απομονωμένες περιοχές της ηπειρωτικής και νησιωτικής χώρας. Τελευταία ο πληθυσμός τους μειώθηκε δραματικά διότι αντικαταστάθηκαν από εισαγόμενες φυλές. Οι ντόπιες όρνιθες είναι γενικά μικρότερες σε μέγεθος (όχι όσο κάποιες ξένες διακοσμητικές φυλές). Διατηρούν την ικανότητα επώασης και ανατροφής των νεοσσών, καταναλώνουν μικρότερη ποσότητα τροφής, έχουν μεγαλύτερη αβγοπαραγωγή, ενώ εμφανίζουν και κάποια χαρακτηριστικά άγριας όρνιθας όπως:

- ισχυρό ένστικτο αυτοσυντήρησης,

- ανεπτυγμένη ικανότητα να πετούν και
- τάση να κουρνιάζουν στα υψηλότερα σημεία των δένδρων.³

Υπάρχουν διάφοροι τύποι όρνιθας που θα μπορούσαν να εξελιχθούν σε καθαρόαιμες φυλές, όπως η Κατσουλέρα (τύπος με λοφίο), η Σκαλτσουνάτη (με φτερά στα πόδια), οι Μπουφούνες (γενιάδα), η Νανόκοτα Θράκης, η Γυμνόλαιμη Λέσβου, η Φιλιανή Λέσβου, η Μαύρη Κότα Καλαμάτας/Μεσσηνίας, ο Γυφτοκόκορας (Θεσσαλίας ίσως και άλλων περιοχών), η Πετρωτή/Λαθουράτη και οι μικρόσωμοι τύποι διάφορων περιοχών όπως Τρικάλων, της Καρδίτσας (χωριό Παλαμάς).

Οι πιο αντιπροσωπευτικές ξενικές φυλές ορνιθων είναι οι ακόλουθες: [Plymouth Rock](#), [Wyandotte](#), [Rhode Island Red](#), [Jersey Black Giant](#), [New Hampshire](#), [Brahma](#), [Cochin](#), [Langshan](#), [Australo](#), [Cornish](#), [Dorking](#), [Orpington](#), [Sussex](#), [stralo](#), [Cornish](#), [Dorking](#), [Orpington](#), [Sussex](#), [Leghorn](#), [Minorca](#), [Andalusian](#).

Εικόνα 1. Γραμματόσημο των ελληνικών ταχυδρομείων με διάφορες φυλές ορνιθων

1.2 Η βιολογία της όρνιθας

Οι όρνιθες είναι θερμοάιμοι οργανισμοί, υψηλού ρυθμού μεταβολισμού και χαρακτηρίζονται από το γεγονός ότι η ανάπτυξη των απογόνων τους πραγματοποιείται εκτός του σώματος της μητέρας.

3

Από άποψη ανατομίας κατατάσσονται στα πλέον εξειδικευμένα σπονδυλωτά με προσαρμογή του οργανισμού για περιορισμένη πτήση. Η κάλυψή του δέρματός τους με φτερά τις κατατάσσει σε χωριστή τάξη από τα υπόλοιπα είδη ζώων.

Η θερμοκρασία του σώματος των πτηνών είναι λίγο ανώτερη από τα άλλα κατοικίδια ζώα με μέση τιμή περίπου 41-50οC. Κυμαίνεται μεταξύ 40,5οC και 43οC κατά τη διάρκεια του 24ώρου με χαμηλότερη κατά το μεταμεσονύκτιο.⁴

Η όρνιθα χαρακτηρίζεται σαν οργανισμός από υψηλή πίεση αίματος και πολύ μεγάλο αριθμό καρδιακών παλμών. Συγκεκριμένα, οι όρνιθες που προέρχονται από μικρόσωμες φυλές έχουν περίπου 300 παλμούς το λεπτό, ενώ οι βαρύσωμες περίπου 250 ανά λεπτό. Έχει παρατηρηθεί ότι ξαφνικές διαταραχές στο ζώο προκαλούν αύξηση των παλμών που φτάνουν τους 500-550 ανά λεπτό και η κατάσταση αυτή αργεί να αποκατασταθεί.

1.3 Αναπαραγωγή όρνιθας

Κατά τη μεγαλύτερη διάρκεια του χρόνου οι όρχις του αρσενικού ατόμου αποτελούν πολύ μικρά σώματα σχήματος φασολιού. Όμως κατά τη διάρκεια της αναπαραγωγικής περιόδου μεγεθύνονται πολύ: μέχρι 300 φορές από το αρχικό τους μέγεθος στο οποίο επιστρέφουν μετά την αναπαραγωγική περίοδο. Οι σπερματικές κύστες αποθηκεύουν εκατομμύρια σπερματοζωαρίων και όπως και οι όρχις, μεγεθύνονται εξαιρετικά κατά την αναπαραγωγική περίοδο. Καθώς στα περισσότερα είδη, τα αρσενικά δεν έχουν πέος, κατά τη σύζευξη έρχονται σε επαφή οι κοιλότητες της αμάρας, όταν το αρσενικό στέκεται πάνω στη πλάτη του θηλυκού.⁵

Στα θηλυκά των περισσότερων ειδών όρνιθας αναπτύσσεται μόνο η αριστερή ωοθήκη και ο αριστερός ωαγωγός. Τα αντίστοιχα όργανα της δεξιάς πλευράς υποπλάσσονται με αποτέλεσμα να μετατρέπονται σε υπολειμματικές δομές. Όσον αφορά στα ωάρια που αποβάλλονται, προσλαμβάνονται από το προτεταμένο άκρο

4

<http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Όρνιθες>

5

<http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Όρνιθες>

του ωαγωγού, το λεγόμενο κώδωνα του ωαγωγού, ο οποίος εκτείνεται προς τα πίσω και καταλήγει στην αμάρα. Κατά τη διαδρομή τους τα ωάρια περνούν από τον ωαγωγό, όπου προστίθεται η αλβουμίνη (το λευκό του αβγού) από ειδικούς αδένες, το κέλυφος του αβγού, η μεμβράνη του κελύφους και οι χρωστικές του κελύφους σε κατώτερο όμως τμήμα του. Αξίζει να αναφερθεί ότι το σπερματικό υλικό παραμένει ζωντανό στον ωαγωγό της θηλυκής όρνιθας για πολλές ημέρες μετά από μια μοναδική σύζευξη (π.χ. της κότας παρουσιάζουν καλή γονιμότητα για 5-6 ημέρες μετά τη σύζευξη).

1.4 Ασθένειες των πτηνών

Οι κύριες ασθένειες των πτηνών είναι οι ακόλουθες:

1. Η Γρίπη των πτηνών, η οποία πρόκειται για μια πολύ μεταδοτική ασθένεια. Τα συμπτώματα της γρίπης αυτής ποικίλλουν και εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες. Η ασθένεια μεταδίδεται με μετακίνηση ζωντανών πτηνών, επαφή των ζώων, δαγκώματα και αμυχές. Ο αέρας, τα περιττώματα, η ενδυμασία, τα υποδήματα, το δέρμα, η βλέννα, η ζωοστρωμή, τα δοχεία τροφής και νερού, τα κλουβιά, τα οχήματα και ο εξοπλισμός, όλα μπορούν να φέρουν και να μεταδώσουν την ασθένεια.
2. Η Σαλμονέλλωση ορνίθων είναι ένα βακτηρίδιο με παγκόσμια εξάπλωση που κατοικεί στο έντερο θερμόαιμων και ψυχρόαιμων ζώων. Έχει αναγνωρισθεί ως ένας σημαντικός ζωνοσογόνος παράγοντας (παράγοντας δηλαδή που προκαλεί νόσο που μεταδίδεται από τα ζώα στον άνθρωπο) με σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις τόσο στα ζώα όσο και στους ανθρώπους.
3. Η Ψευδοπανώλη πρόκειται για οξεία ίωση των πτηνών με ταχύτατη εξάπλωση που χαρακτηρίζεται από νευρικά και αναπνευστικά συμπτώματα.
4. Η Νεκρωτική Εντερίτιδα είναι μια νόσος που προσβάλλει κοτόπουλα, γαλοπούλες και πάπιες σε παγκοσμίως και έχει ως αίτιο το *Clostridium perfringens*.

5. Η Λοιμώδης βρογχίτιδα είναι μια οξεία μεταδοτική νόσος σε ορνίθια με αναπνευστικά συμπτώματα, αλλά και με προσβολή νεφρών (οξεία ή χρόνια νεφρίτιδα).
6. Η Αλλαντίαση είναι δηλητηρίαση από την τοξίνη του Clostridium botulinum, το οποίο αναπτύσσεται και πολλαπλασιάζεται στις τροφές των ζώων. Η αλλαντίαση δεν είναι λοίμωξη, αλλά τοξίκωση, γιατί οφείλεται στη βρώση της τροφής, μέσα στην οποία υπάρχει η τοξίνη του βακτηριδίου Clostridium botulinum. Το βακτηρίδιο αυτό είναι αναερόβιο και σπορογόνο και απαντάται στο έδαφος και στα έντερα και τα κόπρανα των ζώων.
7. Η Φυματίωση είναι μια χρόνια και αργά μεταδιδόμενη μολυσματική ασθένεια των ώριμων πτηνών που προκαλείται από ένα βακτήριο.
8. Η Λαρυγγοτραχειίτιδα είναι ασθένεια που μεταδίδεται από πτηνό σε πτηνό, από επαφή του με μολυσμένους χώρους, μολυσμένα ρούχα, παπούτσια κ.λπ.,
9. Η Νόσος του Gumboro ή λοιμώδης Θυλακίτιδα είναι σοβαρή οξεία νόσος που εμφανίζεται σε πτηνά ηλικίας 3-6 εβδομάδων με υψηλή θνησιμότητα. Μεταδίδεται με μολυσμένα περιττώματα, μολυσμένο εξοπλισμό και μολυσμένη οργανική ύλη και πιθανόν στρωμνή στην εκτροφή.⁶

Για την πρόληψη πολλών από τις παραπάνω ασθένειες πραγματοποιείται εμβολιασμός στο νερό για τα κοτόπουλα κρεοπαραγωγής (broilers). Η μέθοδος εμβολιασμού αυτή είναι ιδανική για εντατικές εκτροφές πτηνοτροφίας και προσφέρει πολλά πλεονεκτήματα καθώς δεν απαιτεί επιπλέον εργατικό προσωπικό και δίνει καλό ποσοστό ανοσίας σε συνδυασμό με ελάχιστο στρες για το σμήνος. Τα συνηθέστερα εμβόλια που γίνονται με το νερό είναι για τη Βρογχίτιδα (IB), τη Νόσο του Gumboro (IBD) και την Ψευδοπανώλη (ND).

6

1.5 Διατροφική του κρέατος των πουλερικών και αξία αυγού

Το κρέας των πουλερικών αποτελεί μια τροφή εύπεπτη, με λίγα λιπαρά και πολλές πρωτεΐνες και καταναλώνεται σε μεγάλες ποσότητες παγκοσμίως και μαγειρεύεται ποικιλοτρόπως. Συγκεκριμένα, οι πρωτεΐνες του είναι υψηλής βιολογικής αξίας (μετά το ασπράδι του αυγού και το γάλα), κατατάσσοντάς το σε μία από τις καλύτερες τροφές. Το πλεονέκτημά του κρέατος αυτού είναι η χαμηλή εμπορική τιμή του σε συνδυασμό με την υψηλή [διατροφική του αξία](#).

Οι πρωτεΐνες του είναι θρεπτικές, φιλικές (εφόσον δεν προκαλούν αλλεργίες) και εύπεπτες, ενώ απορροφώνται κατά 100% από τον οργανισμό. Τα 100 γραμμ. κοτόπουλου καλύπτουν το 50% περίπου των ημερήσιων αναγκών σε πρωτεΐνες ενός άνδρα και το 65% μιας γυναίκας (η διαφορά οφείλεται στη μικρότερη μυϊκή μάζα των γυναικών). Το κοτόπουλο έχει λιγότερα λιπαρά και θερμίδες από το μοσχάρι, με την προϋπόθεση ότι έχουμε αφαιρέσει την πέτσα του. Το κοτόπουλο, συγκριτικά με το μοσχαρίσιο κρέας, έχει λιγότερη βιταμίνη B12, ψευδάργυρο και σίδηρο.⁷

Το αυγό αποτελεί πολύ σημαντική τροφή για τη διατροφή του ανθρώπου. Τα αυγά εμπεριέχουν σημαντικό ποσοστό σιδήρου, το οποίο χρειάζεται για την δημιουργία και ανάπλαση των ερυθρών κυττάρων. Η ανεπαρκής λήψη σιδήρου οδηγεί στην αναιμία, μια συνηθισμένη πάθηση των γυναικών και κυρίως στην εφηβεία όπου υπάρχει η ανάγκη για σίδηρο.

Τα αυγά είναι μια πολύ καλή πηγή σιδήρου. Κάθε κρόκος αυγού περιέχει 1,2 mg σιδήρου όσο μία αρνίσια μπριζόλα ή 4 αποξηραμένα βερίκοκα. Το σίδηρο απορροφάται καλύτερα όταν καταναλώνουμε μαζί βιταμίνη C. Τα αυγά, επίσης, περιέχουν πολλές βιταμίνες. Οι βιταμίνες που συναντάμε στο αυγό περιλαμβάνουν τις οικογένειες A, D, και E και όλες από την οικογένεια B, συμπεριλαμβανομένου του φολικού οξέος. Τα αυγά είναι πλούσια πηγή της βιταμίνης B12 μία βιταμίνη που λείπει από τους φυτοφάγους. Βιταμίνες A, D και E τις συναντάμε μόνο στον κρόκο του αυγού. Οι περισσότερες βιταμίνες από την οικογένεια B τις συναντάμε και στο ασπράδι και στον κρόκο. Η διατροφική αξία του αυγού είναι μεγάλη καθώς ένα μεσαίου βάρους αυγό μας δίνει περίπου 75 Kcal, περίπου τον ίδιο αριθμό θερμίδων

7

που μας δίνει ένα μήλο, μία φέτα τυρί ή το μισό απλό γιαούρτι. Αυτό κάνει το αυγό ιδανικό για κάθε δίαιτα. Το χρώμα του κελύφους δεν επηρεάζει την διατροφική αξία του αυγού.⁸

Αξίζει να αναφερθεί ότι το αυγό είναι μια ιδιαίτερα σημαντική πηγή βιταμινών του συμπλέγματος Β που περιέχει αντιοξειδωτικές ουσίες που δρουν ενάντια στις ελεύθερες ρίζες, οι οποίες με τη σειρά τους ενοχοποιούνται για ασθένειες συνδεδεμένες με καρδιακά νοσήματα αλλά και τον καρκίνο.

Το αυγό περιέχει ακόμη υψηλά ποσοστά χοληστερόλης (200mg σε 100 γρ αυγού, ποσότητα πολύ περισσότερη από το κρέας ή και τα τυριά) και λεκιθίνη, μια ουσία με ισχυρή αντι-χοληστερολική δράση.

Πρέπει, όμως, να σημειωθεί ότι το αυγό, παρ' όλη τη μεγάλη διατροφική αξία δεν είναι πλήρης σαν τροφή, καθώς του λείπουν υδατάνθρακες, σάκχαρα, βιταμίνη C και φυτικές ίνες.

Το ασπράδι του αυγού

Το ασπράδι του αυγού, σε αντίθεση με ότι συμβαίνει με τον κρόκο, είναι πρακτικά ελεύθερο λίπους και χοληστερόλης. Πράγματι, αποτελείται κυρίως (στο 98%-99% του βάρους του) από νερό (88%) και πρωτεΐνες (10%). Βρίσκει επίσης κανείς μεταλλικά στοιχεία όπως μαγνήσιο, νάτριο και κάλιο, βιταμίνες του συμπλέγματος Β (Β1, Β2 και κυρίως Β12), καθώς και γλυκίδια. Ελάχιστη είναι η περιεκτικότητά του σε υδατάνθρακες (μόλις 1%).⁹

Η διατροφική του σύνθεση το κάνει μια ιδιαίτερα πολύτιμη τροφή για τους αθλητές.

Ο κρόκος του αυγού

Ο κρόκος του αυγού είναι πολύ πλούσιος σε πρωτεΐνες (15,7 με 16,6% του βάρους του), λιπίδια (32-36%) και φυσικά υγρασία (37%-48%). Από τα λίπη, σε

⁸

<http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Ορνιθες>

⁹

<http://www.agroepirus.gr/eagro/farmers/articles/article.jsp?context=9104&articleid=6088>

μεγαλύτερα ποσοστά βρίσκουμε λεκιθίνη (6,3 με 7,5% του όλου βάρους του, ποσοστό που θεωρείται πάρα πολύ υψηλό), τριγλυκερίδια (21,1-23,8%), αλλά και χοληστερόλη (1,6-1,8%).¹⁰ Ελάχιστη είναι η περιεκτικότητα του σε υδατάνθρακες (μόλις 1%). Η σύνθεσή του είναι ανομοιογενής σε όλη τη μάζα του με στρώσεις μεγαλύτερης ή μικρότερης πυκνότητας.

1.6 Συστήματα εκτροφής ορνίθων

Τα συστήματα εκτροφής ορνίθων διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες οι οποίες είναι:

Η εκτροφή κρεοπαραγωγών ορνίθων. Η εκτροφή κρεοπαραγωγών ορνίθων ή αλλιώς broilers γίνεται με εξειδικευμένο ζωικό υλικό (υβρίδια κρεοπαραγωγής, Cobb, Ross, Hubbard, Hybro κ.λπ). Η διάρκεια εκτροφής είναι 42 με 45 ημέρες και το σωματικό βάρος σφαγής κυμαίνεται στα 2,3-2,7 Kg. Η προετοιμασία του θαλάμου για μια τέτοια εκτροφή περιλαμβάνει μια σειρά από εργασίες όπως:

- ✓ Σχολαστικό καθαρισμό και απολύμανση,
- ✓ Μυοκτονία-εντομοκτονία,
- ✓ Τοποθέτηση στρωμνής (ρυθμιστής υγρασίας),
- ✓ Έλεγχος εξοπλισμού για καλή λειτουργία (ταΐστρες, ποτίστρες, θερμομητέρες, θερμόμετρα κ.λπ.)
- ✓ και 24h πριν την άφιξη των νεοσσών ο θάλαμος θερμαίνεται και είναι πλήρης εξοπλισμού και τροφής.¹¹

1) *Η εκτροφή ωοπαραγωγών ορνίθων.* Η εκτροφή ωοπαραγωγών ορνίθων γίνεται με εξειδικευμένο ζωικό υλικό (όπως με υβρίδια ωοπαραγωγής, π.χ. Hy-Line, Hisex κ.λπ.) και η διάρκεια της κυμαίνεται μεταξύ 80-110 εβδομάδες. Οι

¹⁰

<http://www.agroepirus.gr/eagro/farmers/articles/article.jsp?context=9104&articleid=6088>

¹¹

http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Εκτροφή_πτηνών

αποδόσεις του φτάνουν τα 350 αυγά στις 80 εβδομάδες εκτροφής. Η εκτροφή
ωοπαραγωγών ορνιθών γίνεται με τους εξής τρόπους:

- ✓ Επί δαπέδου σε στρωμένη εξ' ολοκλήρου,
- ✓ επί δαπέδου σε στρωμένη σε συνδυασμό με εσχαρωτό δάπεδο,
- ✓ επί δαπέδου σε στρωμένη σε συνδυασμό με ορνιθώνες
- ✓ και σε κλωβοστοιχείες.¹²

2) **Τα εναλλακτικά συστήματα εκτροφής.** Με τον όρο εναλλακτικά συστήματα εκτροφής, αναφερόμαστε στα εκτατικά συστήματα εκτροφής αυγοπαραγωγών ορνιθών, στα οποία η διατροφή των πτηνών βασίζεται στο μεγαλύτερο μέρος στη βόσκηση σε φυσικούς ή τεχνητούς λειμώνες.¹³ Τέτοια συστήματα είναι η συστηματικής μορφής εκτροφή ελεύθερης βοσκής, η συστηματικής μορφής βιολογική εκτροφή και η χωρική εκτροφή που γίνεται με τις παραδοσιακές μεθόδους. Αξίζει να αναφερθεί ότι η βιολογική εκτροφή μοιάζει με την εκτροφή ελεύθερης βοσκής, αλλά δεν πρέπει να συγχέονται. Οι βασικές διαφορές είναι πως η βιολογική εκτροφή έχει ως προϋπόθεση την απαραίτητη χρήση βιολογικών ζωοτροφών, τις απαιτήσεις ανάπτυξης των βιολογικών λειμώνων, την πυκνότητα φόρτισης του δαπέδου των ορνιθώνων σε 6 πτηνά ανά τετραγωνικό μέτρο (m²) και την απαγόρευση κοπής του ράμφους των πτηνών. Όσον αφορά στη χωρική εκτροφή, διατηρεί τα χαρακτηριστικά του παρελθόντος και της παράδοσης.

1.7 Πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις

Οι εγκαταστάσεις των πτηνοτροφείων πρέπει να πληρούν κάποια πρότυπα. Τα γενικά πρότυπα που πρέπει πληρούν αναφέρονται αναλυτικά στο [Π.Δ. 374 \(Φ.Ε.Κ. 251/Α/22-10-2001\)](#) περί της προστασίας των ζώων στα εκτροφεία και συγκεκριμένα είναι:

¹²

http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Εκτροφή_πτηνών

¹³

http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Εκτροφή_πτηνών

- Να υπάρχει ελευθερία κινήσεων των ζώων και σε περίπτωση περιορισμού τους, να υπάρχει επαρκής χώρος για τις φυσιολογικές ανάγκες τους και τις ανάγκες συμπεριφοράς τους,
- τα υλικά και ο εξοπλισμός με τα οποία έρχονται σε επαφή τα ζώα θα πρέπει να μην είναι επιβλαβή γι' αυτά, και
- να εξασφαλίζονται κατάλληλη θερμοκρασία, υγρασία και φωτισμός.¹⁴

Τέλος, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί όσον αφορά στις πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, όπως για παράδειγμα όταν αυτές ιδρύονται και λειτουργούν έξω από κατοικημένες περιοχές (πόλεις, κωμοπόλεις, χωριά, οικισμούς), καθώς και έξω από λουτροπόλεις, παραδοσιακούς οικισμούς, εθνικούς και επαρχιακούς δρόμους, σιδηροδρομικές γραμμές, ποτάμια, λίμνες, ακτές, αρχαιολογικούς και τουριστικούς χώρους κ.α..

1.8 Διατροφή πτηνών

Τα πτηνά ανήκουν στην κατηγορία των παμφάγων ζώων. Το πεπτικό τους σύστημα, σε σύγκριση με αυτό των θηλαστικών ζώων, παρουσιάζει μερικές ουσιαστικές διαφορές με κυριότερες τις εξής:

- Στο στόμα, αντί χειλιών και δοντιών υπάρχει το ράμφος, με το οποίο πραγματοποιείται η λήψη της τροφής χωρίς όμως τη δυνατότητα της μάσησης,
- Ο οισοφάγος, στα περισσότερα είδη πτηνών, φέρει πλευρικό σάκο (πρόλοβος), στον οποίο η καταναλισκόμενη τροφή παραμένει για ένα μικρό χρονικό διάστημα για εφύγραση ώστε να καταστεί πιο μαλακή. Ο χρόνος παραμονής είναι ανάλογος του μεγέθους των κόκκων της τροφής, της περιεκτικότητας αυτής σε ινώδεις ουσίες και της πλήρωσης του στομάχου από προηγούμενως καταναλωθείσα τροφή,
- Το στομάχι διακρίνεται σε δύο τμήματα, μικρής χωρητικότητας, το αδενώδες και το μυώδες. Στο πρώτο η τροφή διαποτίζεται με το γαστρικό υγρό και στο δεύτερο υφίσταται μηχανική κατεργασία και ομογενοποίηση ως αντιστάθμισμα της έλλειψης μάσησης στο στόμα,

14

- Το λεπτό έντερο, στο οποίο γίνεται η κυρίως ενζυμική πέψη και απορρόφηση των θρεπτικών συστατικών, είναι σχετικά μικρού μήκους και η διέλευση της τροφής μάλλον γρήγορη,
- Το παχύ έντερο αποτελείται από δύο τυφλά και το κόλον (πολύ μικρού μήκους). Αυτά αποτελούν τους χώρους συμβιοτικής πέψης, αλλά με ασήμαντα οφέλη για το πτηνό και
- Η απόληξη του πεπτικού συστήματος είναι η αμάρα από την οποία αποβάλλονται κοινά η κόπρος και τα ούρα.¹⁵

Η μικρή χωρητικότητα του πεπτικού συστήματος, η σχετικά γρήγορη διέλευση της τροφής κατά μήκος αυτού και η έλλειψη ουσιαστικής συμβιοτικής πέψης, καθιστούν αναγκαία τη [διατροφή](#) τους με σιτηρέσια αποτελούμενα από ζωοτροφές καλής ποιότητας, υψηλής πεπτικότητας και μικρού όγκου. Με αυτές τις συνθήκες θα μπορεί να εφοδιάζεται το πτηνό με την απαραίτητη ενέργεια, την κατάλληλη πρωτεΐνη (πλούσια σε απαραίτητα αμινοξέα), καθώς και με όλα τα υπόλοιπα θρεπτικά συστατικά. Οι [ζωοτροφές](#) που ικανοποιούν αυτές τις απαιτήσεις είναι οι συμπυκνωμένες με κυριότερες τους δημητριακούς καρπούς, τα υποπροϊόντα Γ.Β., τις ανόργανες ζωοτροφές και κατά περίπτωση (όταν συμφέρει οικονομικά) τις ζωοτροφές ζωικής προέλευσης.¹⁶

1.9 Επώαση - εκκόλαψη αυγού

Το αυγό αποτελείται από το εξωτερικό κέλυφος (τσόφλι) το οποίο περικλείει το ασπράδι και τον κρόκο. Ανάμεσα στο κέλυφος και το ασπράδι παρεμβάλλονται δυο μεμβράνες, η εξωτερική και η εσωτερική. Στο πίσω μέρος του αυγού (το πιο στρογγυλεμένο) υπάρχει ένας αεροθάλαμος.

Το ασπράδι παρέχει την απαιτούμενη υγρασία και πρωτεΐνες που χρειάζεται το έμβρυο για να αναπτυχθεί. Εξυπηρετεί επίσης και σαν προστατευτικό στο έμβρυο για

¹⁵

http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Εκτροφή_πτηνών

¹⁶

http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Εκτροφή_πτηνών

να απορροφά κραδασμούς και χτυπήματα που ίσως το σκοτώσουν. Ο κρόκος έχει τα απαιτούμενα θρεπτικά συστατικά που χρειάζεται το έμβρυο καθ' όλη τη διάρκεια της [επώασης](#). Ένα κομμάτι κρόκου μάλιστα, απορροφάται στην κοιλιά του πουλιού λίγο πριν εκκολαφτεί, για τις πρώτες 24 ώρες της ζωής του έξω από το αυγό. Ο αεροθάλαμος υπάρχει για να δώσει το πρώτο οξυγόνο στο νεοσσό πριν βγει από το αυγό. Δεν είναι τυχαίο που πάντα το κεφάλι του [πουλιού](#) στην εκκόλαψη βρίσκεται στο πίσω μέρος, στον αεροθάλαμο.¹⁷

1.10 Τελευταίες εξελίξεις και προοπτικές στον κλάδο της Πτηνοτροφίας

Το κρέας πουλερικών παραμένει και θα παραμείνει το πιο δυναμικό κρέας του κτηνοτροφικού τομέα χάρη στη χαμηλή τιμή του, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της πρόσφατης έκθεσης για τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές των γεωργικών αγορών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ειδικότερα, το κρέας των πουλερικών θα έχει ταχύτερη επέκταση με ποσοστό 0,8 % ανά έτος για το διάστημα 2012 - 23, ενώ η παραγωγή αναμένεται να φθάσει τα 13,6 εκατομμύρια τόνους μέχρι το 2023.¹⁸

Η φθηνότερη τιμή των πουλερικών συγκρινόμενη με τα άλλα είδη κρέατος, η ποιότητα και η ασφάλεια των πιστοποιημένων ελληνικών πουλερικών σε συνδυασμό με τη δυνατότητα αρκετών και σύντομων εκτροφών μέσα στη χρονιά από τους παραγωγούς αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής πτηνοτροφίας δίνοντας της τη δυνατότητα εξαγωγικού προσανατολισμού (σε χώρες όπως η Κίνα, η Σαουδική Αραβία, η Νότια Αφρική κτλ) σε μία περίοδο που η εξωστρέφεια είναι απαραίτητη για τη διέξοδο της χώρας από την κρίση.¹⁹ Από την άλλη πλευρά, αριθμούνται μια σειρά από ανασταλτικούς παράγοντες που πλήττουν την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής πτηνοτροφίας, όπως οι τάσεις εισαγωγών νωπού κοτόπουλου από τρίτες χώρες, οι απόπειρες παράνομων ελληνοποιήσεων, το κόστος ενέργειας ζωοτροφών

¹⁷

http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Εκτροφή_πτηνών

¹⁸

<http://hellenicus.lib.aegean.gr/handle/11610/11937>

¹⁹

<http://hellenicus.lib.aegean.gr/handle/11610/11937>

και οι εισαγωγές μηχανολογικού εξοπλισμού από το εξωτερικό. Συνεπώς, είναι ιδιαίτερα σημαντικό στα επόμενα χρόνια να δοθεί έμφαση στην προσπάθεια βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας, στην αναμόρφωση ενός θεσμικού πλαισίου, στην φορολογική ελάφρυνση του κτηνοτροφικού τομέα και στην εύρεση χρηματοδοτικών εισροών με στόχο την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας

Η πτηνοτροφία στην Ήπειρο

Η πτηνοτροφία της Ηπείρου αποτελεί τον πλέον δυναμικό κλάδο της ελληνικής κτηνοτροφίας με την μεγαλύτερη καθετοποίηση παραγωγής (επεξεργασία του προϊόντος του πρωτογενούς τομέα μέχρι την τελική του διάθεση στον καταναλωτή). Οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την πτηνοτροφία είναι συγκεντρωμένες σε μεγάλο βαθμό στην Ήπειρο και συγκεντρώνονται κυρίως στην Π.Ε. Ιωαννίνων, αγγίζοντας σε ποσοστό το 45% περίπου πανελληνίως. Αξίζει να αναφερθεί ότι είναι πολύ ανεπτυγμένες η αυγοπαραγωγός ορνιθοτροφία και κυρίως η κρεατοπαραγωγός. Η τελευταία, μάλιστα, είναι εξαιρετικά ανεπτυγμένη γεγονός που φαίνεται από το μεγάλο ποσοστό συμμετοχής της Περιφέρειας Ηπείρου στο συνολικά παραγόμενο ορνίθιο κρέας της χώρας. Σύμφωνα με στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε για το 2010, η παραγωγή ορνίθιου κρέατος από τις πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις της Ηπείρου, ανέρχεται στο 42% της εθνικής παραγωγής κατά τα τελευταία έτη. Το αντίστοιχο ποσοστό για την αυγοπαραγωγή είναι 8%, γεγονός που φανερώνει την μικρότερη ανάπτυξη του κλάδου αυτού στην Ήπειρο.

Οι κατανομές των διαφόρων εκμεταλλεύσεων της Περιφέρειας Ηπείρου αναφέρονται στους παρακάτω πίνακες:

Πίνακας 2. Κατανομή των εκμεταλλεύσεων κρεατοπαραγωγής στην Περιφέρεια Ηπείρου. Πηγή: <http://agroepirus.gr>

Περιφερειακές Ενότητες	Αριθμός εκμεταλλεύσεων	Δυναμικότητα (αριθμός ορνιθίων/έτος)
Π.Ε Ιωαννίνων	555	26.474.900
Π.Ε Άρτας	160	15.000.000
Π.Ε Πρέβεζας	36	700.000
Π.Ε Θεσπρωτίας	-	-

Πίνακας 3. Κατανομή των εκμεταλλεύσεων αυγοπαραγωγής στην Περιφέρεια Ηπείρου. Πηγή: <http://agroepirus.gr>

Περιφερειακές Ενότητες	Αριθμός εκμεταλλεύσεων	Συνολική παραγωγή αυγών/έτος
Π.Ε Ιωαννίνων	6	80.150.000
Π.Ε Άρτας	-	
Π.Ε Πρέβεζας	-	
Π.Ε Θεσπρωτίας	5 (χωρική πτηνοτροφία)	5.400.000

Πίνακας 4. Κατανομή των εκμεταλλεύσεων αναπαραγωγών κρεατοπαραγωγής (πατρογονικά) στην Περιφέρεια Ηπείρου. Πηγή: <http://agroepirus.gr>

Περιφερειακές Ενότητες	Αριθμός εκμεταλλεύσεων	Δυναμικότητα (αριθμός ορνιθίων/έτος)
Π.Ε Ιωαννίνων	70	535.000

Οι πτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις στην Ήπειρο είναι σύγχρονες, βιομηχανικού τύπου, πλήρως αυτοματοποιημένες, ανταποκρινόμενες στις απαιτήσεις τόσο της αγοράς όσο και του γενετικού υλικού που χρησιμοποιείται σήμερα στην πτηνοτροφία, χωρίς να λείπουν και μονάδες παλαιότερου τύπου οι οποίες όμως παρουσιάζουν τάσεις εκσυγχρονισμού. Οι περισσότερες εκμεταλλεύσεις συνεργάζονται είτε με ιδιωτικές επιχειρήσεις, είτε είναι μέλη συνεταιρισμών, οι οποίες διαθέτουν συστήματα επεξεργασίας, μεταποίησης και εμπορίας κοτόπουλου και των προϊόντων του. Επίσης, αυτές διαθέτουν εκκολαπτήρια νεοσσών χρήσης, πτηνοσφαγεία και παρασκευαστήρια ζωοτροφών. Για τα εκκολαπτήρια η προμήθεια αυγών γίνεται από τις μονάδες πατρογονικών των μελών των συνεταιρισμών, των συνεργαζόμενων πτηνοτρόφων και από τις ιδιόκτητες μονάδες πατρογονικών. Τα σφαγεία είναι αρκετά μεγάλης δυναμικότητας και περιλαμβάνουν εκτός της γραμμής παραγωγής, σήραγγα κατάψυξης, τμήμα τεμαχισμού και προμαγειρεμένων φαγητών και μονάδα επεξεργασίας υποπροϊόντων και βιολογικού καθαρισμού. Τα παρασκευαστήρια ζωοτροφών τροφοδοτούν με τις απαιτούμενες ποσότητες ζωοτροφών τους συνεργαζόμενους πτηνοτρόφους για την εκτροφή των νεοσσών και των πατρογονικών σμηνών.²⁰ Στην περιοχή των Ιωαννίνων λειτουργεί, επίσης, επιχείρηση

²⁰

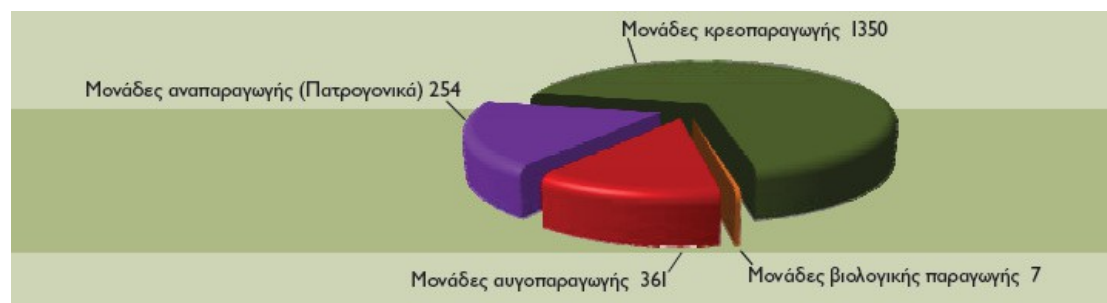
που κάνει παστερίωση αυγών σε διάφορες συσκευασίες για διάθεση στη ζαχαροπλαστική και εξαγωγή, καθώς και επιχειρήσεις επεξεργασίας κόπρου για διάθεσή ως λίπασμα.

Με βάση τα παραπάνω, είναι εμφανές πως ο κλάδος της πτηνοτροφίας στην Ήπειρο είναι ανεπτυγμένος σε μεγάλο βαθμό, με τα κοτόπουλα της Ηπείρου να είναι ευρέως γνωστά και να διακινούνται ως επώνυμα προϊόντα σε όλες τις αγορές της Ελλάδας.

1.11 Ελληνική παραγωγή και κατανάλωση πουλερικών και αυγών

Η πτηνοτροφία αποτελεί τον πλέον δυναμικό κλάδο της ελληνικής κτηνοτροφίας με την μεγαλύτερη καθετοποίηση. Ο κλάδος είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την εθνική οικονομία διότι καλύπτει στο μεγαλύτερο μέρος τις ανάγκες της κατανάλωσης. Η παραγωγή ανέρχεται περίπου στους 120.000 τον. αυγών και 165.000 τον. κρέατος το χρόνο.

Η Πτηνοτροφία έχει κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά έναντι των άλλων κλάδων Ζωικής Παραγωγής, όπως ταχεία αναπαραγωγή, ικανότητα προσαρμογής σε τεχνικές συνθήκες εκτροφής και άμεση υιοθέτηση των αποτελεσμάτων της επιστήμης και της τεχνολογίας στους τομείς της γενετικής, διατροφής και υγιεινής. Συνοπτικά, η κατάσταση του κλάδου από πλευράς δομής παραγωγής έχει ως εξής:

Εικόνα 2. Συστηματικές Πτηνοτροφικές Μονάδες Ελλάδας, Πηγή: Ελληνική Κτηνοτροφία Ζωική Παραγωγή (2011)

Το 67% περίπου της παραγωγής αυγών προέρχεται από συστηματικές μονάδες και το

υπόλοιπο από τη χωρική πτηνοτροφία. Ένας σημαντικός αριθμός ελληνικών νοικοκυριών, ιδιαίτερα στις ορεινές και νησιωτικές περιοχές αντλεί ένα συμπληρωματικό εισόδημα από την πώληση των αυγών που παράγουν, τα οποία όπως είναι γνωστό προτιμώνται ιδιαίτερα από τους καταναλωτές. Η αυτάρκεια της

χώρας σε αυγά βρίσκεται στο 95-97% και η κατανάλωση ανά άτομο είναι 11κιλά/έτος.

Το 90% της παραγωγής κρέατος πουλερικών προέρχεται από συστηματικές εκτροφές και το 10% από χωρικές εκτροφές, που καλύπτουν τοπικές ανάγκες σε ορεινές απομεμακρυσμένες και νησιωτικές περιοχές. Η αυτάρκεια της χώρας σε κρέας πουλερικών είναι 75% περίπου και η κατανάλωση κατά άτομο κυμαίνεται μεταξύ 21-23 κιλά/έτος. Στις οργανωμένες επιχειρήσεις του κλάδου απασχολούνται περί τις 11-12.000 άτομα, ενώ άλλες 3.000 θέσεις εργασίας συνδέονται άμεσα με τον κλάδο.

Χωροταξικά ο κύριος όγκος της παραγωγής του κρέατος βρίσκεται στις περιφέρειες Ηπείρου και Στερεάς Ελλάδας. Συνολικά το 80% περίπου της συνολικής ελληνικής παραγωγής του κρέατος ορνίθων παράγεται στις δύο αυτές περιφέρειες όπου εξακολουθεί να υπάρχει μια σημαντική δυναμική ανάπτυξης του κλάδου. Σε ότι αφορά την παραγωγή αυγών αυτή κατανέμεται σχεδόν σε όλη την Ελλάδα όμως ένας μεγάλος μέρος της βρίσκεται στην περιφέρεια Αττικής.

Ο κύριος όγκος παραγωγής αυγών βρίσκεται στην περιφέρεια Αττικής όπου παράγεται σχεδόν η μισή παραγωγή αυγών της Ελλάδας. Όμως η Αττική δεν προσφέρεται για περαιτέρω ανάπτυξη του κλάδου.

ΜΕΡΟΣ Β– ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ»

Εικόνα 3. Το λογότυπο του Αγροτικού Πτηνοτροφικού Συνεταιρισμού Ιωαννίνων «η Πίνδος». Πηγή:
<http://www.pindos-apsi.gr/>

2.1 Εισαγωγή

Ο Αγροτικός Πτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Ιωαννίνων «Η Πίνδος» ιδρύθηκε το 1958, όταν 7 αγρότες από τον Νομό Ιωαννίνων παρακινούμενοι από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, αποφάσισαν να ασχοληθούν με την παραγωγή πουλερικών ως συμπλήρωμα στο εισόδημα τους. Έδρα του αποτελεί το Κοινοτικό Διαμέρισμα Ροδοτοπίου του Δήμου Πασσαρώνος της Π.Ε. Ιωαννίνων της Περιφέρειας Ηπείρου.

Με προσπάθεια και αγάπη, ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ από 2 άτομα προσωπικό και παραγωγή 500 κοτόπουλα την εβδομάδα, σήμερα έφτασε να έχει πάνω από 450 μέλη παραγωγούς πτηνοτρόφους που εργάζονται με ευθύνη και μεράκι, 800 και πλέον εξειδικευμένους εργαζόμενους και να σφάζει 500000 κοτόπουλα την εβδομάδα.

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ αποτελεί ένα πρότυπο συνεταιριστικής οργάνωσης στην Ελλάδα και για την πορεία της και την συμβολή της στην ανάπτυξη του

συνεταιριστικού κινήματος, έχει βραβευτεί από την ΠΑΣΕΓΕΣ και τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κároλο Παπούλια.

Από την ίδρυση της μέχρι σήμερα ακολουθεί μια συνεχή ανοδική πορεία, αυξάνοντας κάθε χρόνο την παραγωγή της, ανεβάζοντας τον κύκλο εργασιών της και αυξάνοντας τον αριθμό των απασχολουμένων.

Την περίοδο της κρίσης 2010-2015 άντεξε στις πιέσεις της αγοράς, όταν οι περισσότερες επιχειρήσεις στον κλάδο της έχουν κλείσει ή έχουν οδηγηθεί στην προστασία του πτωχευτικού κώδικα.

Συγκρίνοντας τις δυο χρήσεις 2013-2014:

- Αύξησε την παραγωγή της κατά 9,87%.
- Αύξησε τον κύκλο εργασιών της κατά 8,5%.
- Αύξησε τον αριθμό των απασχολουμένων κατά 82 άτομα, και το 2015 κατά άλλα 44 άτομα.
- Αύξησε την κερδοφορία της.
- Πραγματοποίησε επενδύσεις 1,5 εκατ. Ευρω.

2.2 Ιστορική αναδρομή

❖ Το 1958 μια ομάδα 7 ατόμων με την παρότρυνση του παγκοσμίου συμβουλίου Εκκλησιών αποφάσισε να ασχοληθεί με την πτηνοτροφία και ίδρυσαν τον Αγροτικό Πτηνοτροφικό Συνεταιρισμό Ιωαννίνων.

❖ Η ίδρυση του Συνεταιρισμού εγκρίθηκε την 23-05-1958 με την απόφαση 79846/19605 του Υπουργείου Γεωργίας . Σκοπός της ίδρυσης του ήταν η ανάπτυξη της πτηνοτροφίας στην Ήπειρο ως συμπληρωματικό εισόδημα των κτηνοτρόφων. Το πρώτο έτος ο Συνεταιρισμός απασχολούσε 2 άτομα και παρήγαγε 500 κοτόπουλα την εβδομάδα. Η ουσιαστική λειτουργία του Συνεταιρισμού ξεκινάει την δεκαετία του 1960, όταν κατασκευάζεται το πρώτο Εκκολαπτήριο , το πρώτο Εργοστάσιο Ζωοτροφών και το πρώτο Πτηνοσφαγείο.

- ❖ Την δεκαετία του 1980 γίνεται αύξηση παραγωγής, εγγραφή νέων μελών και εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων.
- ❖ Το 1990 γίνεται κατασκευή νέου συγκροτήματος πτηνοσφαγείου δυναμικότητας 8.000 κοτόπουλων / ώρα.
- ❖ Το 1995 κατασκευάζεται νέο εκκολαπτήριο δυναμικότητας εκκόλαψης 600.000 αυγών/εβδομάδα.
- ❖ Το 1996 κατασκευάζεται η μονάδα παραγωγής προψημένων προϊόντων κοτόπουλου.
- ❖ Την δεκαετία του 1990 ο Συνεταιρισμός βάζει στόχο την απ' ευθείας διάθεση των προϊόντων του στα σημεία πώλησης και ξεκινάει την ίδρυση ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ- ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΙΑΝΟΜΗΣ σ' όλη την Ελλάδα τα οποία είναι σήμερα 15 τον αριθμό. Πρώτο υποκατάστημα ιδρύεται στη Θεσ/νίκη.
- ❖ Το 2000 κατασκευάζεται νέο εργοστάσιο ζωοτροφών δυναμικότητας 20τόνων/ώρα η οποία το 2006 αυξάνεται σε 40 τόνους /ώρα.
- ❖ Το 2001 εξαγοράζεται η πτηνοτροφική επιχείρηση ΣΥΝΚΟ Α.Ε. η οποία στη συνέχεια μετονομάστηκε σε ΑΓΡΟΖΩΗ Α.Β.Ε.Ε. και ήταν το άνοιγμα του Συνεταιρισμού εκτός των συνόρων του, που είναι ο νομός Ιωαννίνων και με την κίνηση αυτή ταράξανε τα νερά στον κλάδο της πτηνοτροφίας.
- ❖ Το 2003 κατασκευάζεται η μονάδα παραγωγής οργανοχουμικού λιπάσματος από αχυροστρωμένες πτηνοτροφείων.
- ❖ Το 2008 κατασκευάζεται μονάδα παραγωγής και συντήρησης κατεψυγμένων προϊόντων.
- ❖ Και τέλος το 2014 ολοκληρώνεται η επέκταση του εκκολαπτηρίου, με διπλασιασμό της δυναμικότητας σε 1.200.000 αυγά ανά εβδομάδα.

2.3 Σκοπός, δραστηριότητες, όραμα και αξίες

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ έχει συγκεκριμένους σκοπούς και δραστηριότητες που αναφέρονται στο καταστατικό του και είναι οι εξής:

- ✓ Ιδρύει και λειτουργεί σταθμούς εκτροφής παντός είδους πουλερικών (όρνιθες αναπαραγωγής, όρνιθες αυγοπαραγωγής, πουλερικά κρεατοπαραγωγής, κ.λπ.).
- ✓ Ιδρύει εκκολαπτήρια, ωοσκοπικά κέντρα, εργοστάσια παρασκευής και συσκευασίας πτηνοτροφών, πτηνοσφαγεία, εργοστάσια επεξεργασίας κρέατος πουλερικών, εργοστάσια επεξεργασίας υποπροϊόντων πτηνοσφαγείων, ψυκτικές εγκαταστάσεις, εργοστάσια επεξεργασίας αποβλήτων πτηνοτροφείων.
- ✓ Προμηθεύεται και διαθέτει στα μέλη του, με μικρό περιθώριο κέρδους, πρώτες ύλες, πτηνοτροφές, πτηνοφάρμακα, καύσιμα, αυγά αναπαραγωγής, νεοσσούς κρεατοπαραγωγής, πουλάδες αναπαραγωγής, κάθε είδους παραγωγικά εφόδια και εξοπλισμούς για τις ανάγκες των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, καθώς και κάθε είδους καταναλωτικά αγαθά, χρήσιμα για την οικιακή τους οικονομία.
- ✓ Συγκεντρώνει, συσκευάζει, τυποποιεί, επεξεργάζεται, αποθηκεύει, συντηρεί, μεταφέρει και πωλεί από κοινού στο εσωτερικό της Χώρας ή στο εξωτερικό τα προϊόντα των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων των μελών του.
- ✓ Αποκτά μέσα μεταφοράς και κάθε είδους ηλεκτρομηχανολογικού και τεχνικού εξοπλισμού για την πραγματοποίηση των παραπάνω σκοπών.
- ✓ Οργανώνει και παρέχει στα μέλη του: τεχνικές υπηρεσίες, κτηνιατρικές και γεωτεχνικές υπηρεσίες, λογιστικές και φορολογικές υπηρεσίες και συνεταιριστική εκπαίδευση.
- ✓ Αποκτά κατά κυριότητα ή μισθώνει αστικά και αγροτικά ακίνητα και ιδρύει υποκαταστήματα στο εσωτερικό και εξωτερικό της Χώρας, για την προώθηση των προϊόντων των μελών του.
- ✓ Δημιουργεί ή συμμετέχει σε παντός τύπου επιχειρήσεις, για την προμήθεια πρώτων υλών, εφοδίων και καταναλωτικών αγαθών προς τα μέλη του.
- ✓ Ο συνεταιρισμός, για τη δημιουργία πλεονάσματος και για τη μείωση του κόστους παραγωγής, προς όφελος του γενικότερου συμφέροντος των μελών του και την αύξηση της περιουσιακής του κατάστασης:

- Ιδρύει πτηνοσφαγεία, εκκολαπτήρια, εργοστάσια ζωοτροφών, σε άλλες περιοχές της Ελλάδας ή το εξωτερικό.
 - Αναπτύσσει κοινά δίκτυα διανομών με άλλες επιχειρήσεις, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
 - Συμμετέχει στα μετοχικά κεφάλαια άλλων επιχειρήσεων, παραγωγικών, αναπτυξιακών, συμμετοχών.
 - Ιδρύει ανώνυμες εταιρείες εμπορίας παντός είδους τροφίμων, ζωοτροφών, αγροτικών εφοδίων.
 - Ιδρύει μικτές επιχειρήσεις σε άλλα κράτη ή συνάπτει διακρατικές συμφωνίες για την ανάπτυξη της πτηνοτροφίας.
 - Ιδρύει αλυσίδες εστίασης για την προώθηση των προϊόντων του.
- ✓ Ασκει την αγροτική πίστη και αναλαμβάνει την πρακτόρευση, στην περιφέρειά του, ασφαλιστικών εταιρειών, καθώς και την πρακτόρευση Οργανισμών ασφάλισης αγροτικής παραγωγής και κεφαλαίου.
 - ✓ Συμμετέχει σε δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις, καθώς και σε δια-επαγγελματικές οργανώσεις.
 - ✓ Ιδρύει ταμείο αλληλοβοήθειας για τα μέλη του.
 - ✓ Ο συνεταιρισμός δέχεται έντοκες καταθέσεις μελών του για τη δημιουργία κυκλοφοριακού κεφαλαίου και χορηγεί έντοκα δάνεια στα μέλη του, για την κάλυψη των αναγκών τους και για τον εκσυγχρονισμό των πτηνοτροφικών μονάδων τους, αναλαμβάνει την ασφαλιστική κάλυψη των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και της παραγωγής των μελών του κατά παντός κινδύνου μεταφοράς των προϊόντων και της ζωής των μελών του.
 - ✓ Ιδρύει φορέα για την ανάπτυξη της πτηνοτροφίας.
 - ✓ Με ειδική απόφαση της γενικής συνέλευσης, χορηγεί στα αποχωρήσαντα, μετά από εικοσαετή και πλέον συμμετοχή στις εργασίες του συνεταιρισμού,

μέλη του, βοήθημα, ως αναγνώριση των υπηρεσιών τους στην ανάπτυξη του συνεταιρισμού.

- ✓ Στις εργασίες του συνεταιρισμού επιτρέπεται και η συμμετοχή μη συνεταιίρων, μετά από απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, με την οποία δικαιολογείται η ανάγκη και καθορίζονται οι όροι συνεργασίας.
- ✓ Επιτρέπεται η λειτουργία του συνεταιρισμού, ως ομάδα παραγωγών .
- ✓ Ιδρύει φορέα για την πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων.
- ✓ Ιδρύει μικροβιολογικό και χημικό εργαστήριο.
- ✓ Η χρονική διάρκεια του συνεταιρισμού είναι αόριστη.²¹

ΤΟ ΟΡΑΜΑ

Έχοντας φθάσει στην Κορυφή της Ελληνικής Πτηνοτροφίας στόχος του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ είναι να συνεχιστεί η πρωτοπορία του στον κλάδο της πτηνοτροφίας και

- να βοηθήσει στην περαιτέρω ανάπτυξη της πτηνοτροφίας
- να προσφέρει στην αγορά προϊόντα σταθερής ποιότητας , καλύπτοντας συνεχώς, όλες τις ανάγκες των καταναλωτών, με σεβασμό στην παράδοσή, στους ανθρώπους και το περιβάλλον του.

Ως συνεταιρισμός με τον τίτλο του μεγαλύτερου πρωτοβάθμιου συνεταιρισμού στη χώρα μας στοχεύει να παραμείνει στην κορυφή και να αποδεικνύει ότι οι συνεταιρισμοί έχουν προοπτική.

ΟΙ ΛΞΙΕΣ

1. ΠΟΙΟΤΗΤΑ

21

Γκογιάννου Β & Τζίγκου Δ (2008). *ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ*. Λευκάδα: ΤΕΙ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (Πτυχιακή Εργασία)

Οι παραγωγοί του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ σε συνεργασία με τους γεωπόνους ζωοτέχνες, τους κτηνιάτρους και τους διατροφολόγους εφαρμόζουν ένα σύστημα ολοκληρωμένης παραγωγικής διαδικασίας και εγγυώνται την σταθερή ποιότητα των προϊόντων τους.

2. ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Τα πτηνοτροφεία και όλες οι εγκαταστάσεις καλύπτουν όλες τις προδιαγραφές της Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι πιστοποιημένες με ISO 22000:2005.

Το μικροβιολογικό εργαστήριο με τους συνεχείς και αυστηρούς ελέγχους όλων των πρώτων υλών και των τελικών προϊόντων εγγυάται για την υγιεινή και ασφάλεια των προϊόντων του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ.

3. ΑΓΑΠΗ

- *Για το προϊόν:* Οι πτηνοτρόφοι παραγωγοί και οι εργαζόμενοι της "ΠΙΝΔΟΣ" αγαπούν την εργασία που κάνουν και το προϊόν που παράγουν και είναι οι πρώτοι καταναλωτές.
- *Για τους ανθρώπους:* Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ φροντίζει για την συνεχή ενημέρωση, εκπαίδευση και εξέλιξη των ανθρώπων του είτε είναι παραγωγοί είτε εργαζόμενοι.
- *Για το περιβάλλον:* Η ποιότητα των προϊόντων οφείλεται στο περιβάλλον της περιοχής που παράγονται. Γι' αυτό γίνονται όλες οι ενέργειες και επενδύσεις, ώστε οι δράσεις του να μην επιβαρύνουν το περιβάλλον.

4. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗΣ

Ο καταναλωτής βρίσκεται πάντα στο επίκεντρο όλων των ενεργειών του Συνεταιρισμού. Στόχος είναι να παρέχει στους καταναλωτές ποιοτικά προϊόντα, να εγγυάται για την υγιεινή και ασφάλεια τους και να καλύπτει τις ανάγκες τους, παρέχοντας συνεχώς νέα προϊόντα, νέες γεύσεις και νέες συσκευασίες.

2.4 Η Νομική μορφή

Σύμφωνα με το καταστατικό του ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ αποτελεί πρωτοβάθμια αγροτική συνεταιριστική οργάνωση (Α.Σ.Ο.) και είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με εμπορική ιδιότητα.

2.5 Η Διοίκηση

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ διοικείται από 15μελές διοικητικό συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μελών κάθε 4 χρόνια. Τα μέλη του Δ.Σ. εντός 3ων ημερών από την εκλογή τους συγκροτούνται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρο του Δ. Σ. και 2 Αντιπροέδρους.

Κυρίαρχο όργανο της "ΠΙΝΔΟΣ" είναι η Γενική Συνέλευση των 450 μελών παραγωγών πτηνοτρόφων. Η Γ.Σ. συγκαλείται μια φορά κάθε χρόνο για την έγκρισή των πεπραγμένων, την έγκριση του Ισολογισμού και του προγραμματισμού της επόμενης χρονιάς. Επίσης συγκαλείται εκτάκτως όταν υπάρχουν σοβαρά θέματα για λήψη αποφάσεων ή για την ενημέρωση των μελών.

Ο διαχειριστικός και οικονομικός έλεγχος ασκείται από ορκωτούς λογιστές, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2190/1920. Την εκτέλεση των αποφάσεων του Δ.Σ. επιμελείται ο Γενικός Διευθυντής, ο οποίος διευθύνει τις εργασίες του συνεταιρισμού μέσω των διευθύνσεων και επίσης συντονίζει, κατευθύνει κα ελέγχει τις Υπηρεσίες της Οργάνωσης.²²

Για την πληρέστερη και αποδοτικότερη λειτουργία του συνεταιρισμού συγκροτήθηκε οργάνογραμμα λειτουργίας, το οποίο απεικονίζει τον τρόπο λειτουργίας, διοίκησης και κατανομής του έργου και των ευθυνών του προσωπικού.

22

Γκογιάννου Β & Τζίγκου Δ (2008). *ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ*. Λευκάδα: ΤΕΙ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (Πτυχιακή Εργασία)

Για τις επιμέρους δραστηριότητες του συνεταιρισμού υπάρχουν κανονισμοί λειτουργίας, που έχουν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση.²³

Πρόεδρος του Δ. Σ. είναι ο κ. Ανδρέας Δημητρίου. Αναλυτικότερα, η διοίκηση του Συνεταιρισμού παρατίθεται στους πίνακες που ακολουθούν:

Πίνακας 5. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Διοικητικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Δημητρίου Ανδρέας

Αντιπρόεδρος: Τζίμας Δημήτριος

Αντιπρόεδρος: Σταμάτης Σταύρος

Επόπτης Ε.Ε.: Δήμος Ιωάννης

Πίνακας 6. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου

- 1.Κάκος Ευθύμιος
- 2.Λιούρης Βασίλειος
- 3.Μπλέτσας Χαρίλαος
4. Τασιούλας Αναστάσιος
- 5.Μπαλαντάνης Ηρακλής
- 6.Σιανάβας Χρήστος
- 7.Τσάντας Κωνσταντίνος
- 8.Γιώτιτσας Αναστάσιος

9.Πρέντζας Ευάγγελος

10.Ράρρα Στασινή

Πίνακας 7. Το Εποπτικό Συμβούλιο του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Εποπτικό Συμβούλιο

Πρόεδρος: Κονταξής Πύρρος

Μέλη 1. Στύλιος Φίλιππος

2.Τσιόκας Μιχαήλ

Πίνακας 8. Η Γενική Διεύθυνση του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Γενική Διεύθυνση

Γενικός Διευθυντής: Τσακανίκας Λάζαρος

Οικονομικός Διευθυντής: Λέκκας Νικόλαος

Τεχνικός Διευθυντής: Ζώνιος Πέτρος

Εμπορικός Διευθυντής: Σαμπατακάκης Άγγελος

2.6 Το οργανόγραμμα

Η έννοια της οργάνωσης των επιχειρήσεων

Η οργάνωση αποτελεί το συνδυασμό των δομών (θέσεων εργασίας, τμημάτων, σχέσεων εξουσίας, ιεραρχικών επιπέδων), των διαδικασιών και των κανόνων

λειτουργίας, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα σε μια επιχείρηση ή έναν οργανισμό. Με τη λειτουργία αυτή γίνεται σαφής διαχωρισμός για το ποιος είναι ο υπεύθυνος για την εφαρμογή μιας δράσης, τη λήψη μιας απόφασης και τα είδη διαδικασιών και κανόνων, σύμφωνα με τα οποία επιλύονται τα προβλήματα σε έναν οργανισμό, μια επιχείρηση, κλπ.

Επομένως, η οργάνωση είναι η διαδικασία με την οποία το σύνολο των εργασιών που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της επιχείρησης ταξινομείται σε επιμέρους καθήκοντα, κατανέμεται στα κατάλληλα στελέχη, στα οποία αναθέτονται παράλληλα οι σχετικές ευθύνες και διαθέτονται οι κατάλληλοι πόροι. Η λειτουργία αυτή καθιστά αναγκαία την ύπαρξη ενός «οργανισμού» με συγκεκριμένη δομή και λειτουργική διάρθρωση. Η επιχείρηση αποτελεί μια μορφή τέτοιου οργανισμού που ασχολείται με παραγωγικές δραστηριότητες με σκοπό την επίτευξη κέρδους. Επομένως, η οργάνωση εκφράζεται συνήθως με:

Α. Οργανόγραμμα, το οποίο παρουσιάζει την οργανωτική διάρθρωση, δηλ. μια σχηματική απεικόνιση σε διάγραμμα διευθύνσεων, τμημάτων κτλ. που υπάρχουν σε μια επιχείρηση.

Β. Καταμερισμό των εργασιών.

Γ. Εκχώρηση εξουσίας σε χαμηλότερα κλιμάκια διοίκησης.

Δ. Τμηματοποίηση των λειτουργιών ή με άλλη μορφή τμηματοποίησης.²⁴

Το οργανόγραμμα της Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ

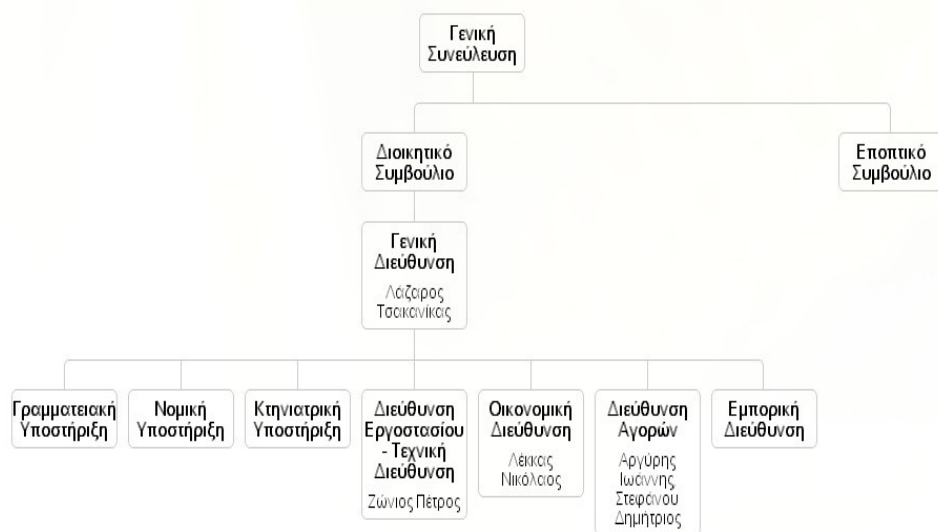
Τα οργανογράμματα της Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ παρουσιάζουν τις θέσεις εργασίας και εξουσίας που τις συνδέουν, και είναι τέσσερα: το οργανόγραμμα του συνεταιρισμού, το οργανόγραμμα της Διεύθυνσης Εργοστασίου – Τεχνικής Διεύθυνσης, το οργανόγραμμα της Οικονομικής Διεύθυνσης και το οργανόγραμμα της Εμπορικής Διεύθυνσης.

Το οργανόγραμμα του συνεταιρισμού μας πληροφορεί ότι τα επίπεδα διοικητικής ιεραρχίας των θέσεων είναι έντεκα: η γενική συνέλευση, το διοικητικό

²⁴

συμβούλιο, το εποπτικό συμβούλιο, η γενική διεύθυνση, η γραμματειακή υποστήριξη, η νομική υποστήριξη, η κτηνιατρική υποστήριξη, η διεύθυνση εργοστασίου – τεχνική διεύθυνση, η οικονομική διεύθυνση, η διεύθυνση αγορών και η εμπορική διεύθυνση. Επίσης, προβλέπεται Τμήμα Αγορών, Διασφάλισης Ποιότητας και Ανθρώπινου Δυναμικού.

Οι εικόνες που ακολουθούν παρουσιάζουν την οργανωτική δομή της Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ, όπως είναι σήμερα διαμορφωμένη.

Εικόνα 4. Το οργανόγραμμα της Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Η Τεχνική, η Οικονομική και η Εμπορική Διεύθυνση απαρτίζονται από τα παρακάτω τμήματα:

- **Διεύθυνση Εργοστασίου - Τεχνική Διεύθυνση** Ζώνιος Πέτρος
 - **Πτηνοσφαγείο** Κότογλου Δημήτριος
 - **Μικροβιολογικό Εργαστήριο** Πατασίας Αποστόλης
 - **Ποιοτικό Έλεγχο** Χασιάνης Βασιλείας
 - **Τεχνική Υποστήριξη** Παπαβασιλείου Παναγιώτης
 - **Αδρανοποίηση** Τζαμίκης Κωνσταντίνος
 - **Ετοιμα Ψημένα** Βράνου Αικατερίνη
 - **Γραφείο Κίνησης** Κρανιάς Ελευθέριος
 - **Εκκολαπτήριο** Λιαγαράς Γιώργος
 - **Φυροματοποιείο** Θεοχάρης Κωνσταντίνος
 - **Λιπάσματα** Τζαμίκης Κωνσταντίνος

Εικόνα 5. Η Διεύθυνση Εργοστασίου – Τεχνική Διεύθυνση της Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή:

<http://www.pindos-apsi.gr/>

- **Οικονομική Διεύθυνση** Λέκκας Νικόλαος
 - **Λογιστήριο** Τσιούρη Θεοδώρα
 - **Μηχανογράφηση** Ρογκότης Νικόλαος
 - **Τμήμα Προσωπικού** Τάσσης Σωτήριος
 - **Συναλλαγές** Λώλος Παναγιώτης

Εικόνα 6. Η Οικονομική Διεύθυνση της Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

- **Εμπορική Διεύθυνση**
 - **Εμπορική Υποστήριξη** Τσιπώνης Βασίλειος
 - **Υποκατάστημα Αθηνών** Σοφοκλαϊκής Άγγελος
 - **Υποκατάστημα Θεσσαλονίκης** Γιαραλέας Μιχαήλ
 - **Υποκατάστημα Λάρισας** Μπούλιας Αλέξανδρος
 - **Υποκατάστημα Βέροιας** Σειρακατσάνος Ιωάννης
 - **Υποκατάστημα Κοζάνης** Στοιμάτης Σωτήριος
 - **Υποκατάστημα Τρικάλων** Γκουλεβένος Ιωάννης
 - **Υποκατάστημα Κέρκυρας** Κουσής Αλέξανδρος
 - **Υποκατάστημα Αγρινίου** Λύρος Γεράσιμος
 - **Υποκατάστημα Πάτρας** Παπαθανασίου Κωνσταντίνος
 - **Υποκατάστημα Κορίνθου** Αργύρης Φώτιος
 - **Υποκατάστημα Τρίπολης** Παναγιώταρος Θεόδωρος
 - **Υποκατάστημα Ρέντη** Σκουδαλής Κωνσταντίνος
 - **Υποκατάστημα Λιβαδειάς** Κουτσούμπας Δημήτριος
 - **Υποκατάστημα Χανίων** Χαλβατζάκης Κωνσταντίνος
 - **Υποκατάστημα Ηρακλείου** Γιαταγάνης Δημήτριος
 - **Πρατήρια Λιανικής Ιωαννίνων** Ξοξής Παναγιώτης

Εικόνα 7. Η Εμπορική Διεύθυνση της Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

2.7 Ο όμιλος

Ο όμιλος επιχειρήσεων του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ περιλαμβάνει τις επιχειρήσεις Αγροζωή, Agromark και Green ΠΙΝΔΟΣ.

Αγροζωή

Εικόνα 8. Το λογότυπο της ΑΓΡΟΖΩΗΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Η πτηνοτροφική επιχείρηση ΑΓΡΟΖΩΗ εδρεύει στην Ν. Αρτάκη Ευβοίας και ανήκει στον όμιλο επιχειρήσεων του συνεταιρισμού από το 2001 μετά την εξαγορά της εταιρείας ΣΥΝΚΟ Α.Ε.. Πρόκειται για πλήρως καθετοποιημένη παραγωγή στην οποία πραγματοποιούνται συνεχείς ποιοτικοί έλεγχοι.

Οι εγκαταστάσεις της περιλαμβάνουν πτηνοσφαγείο, εκκολαπτήριο και φυραματοποιείο και απασχολεί πάνω από 100 εργαζομένους.

Η παραγωγή της ξεπερνά τα 5 εκατομμύρια κοτόπουλα το χρόνο. Τα προϊόντα της απευθύνονται κυρίως στην αγορά της Αθήνας της Στερεάς Ελλάδας και της Πελοποννήσου, και για τη διακίνηση τους η ΑΓΡΟΖΩΗ έχει στη διάθεση της έναν ιδιόκτητο στόλο που ξεπερνά τα 60 φορτηγά και ψυγεία.

Ενδεικτικά, ο τζίρος της εταιρείας για τα έτη 2010-2014 φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 9. Τζίρος τα έτη 2010-2014 για την Αγροζωή. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Έτη	Τζίρος (σε εκατ. Ευρώ)
2010	20
2011	18,8
2012	20,7
2013	21,8
2014	21

Agromark

Εικόνα 9. Το λογότυπο της AGROMARK. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Η Agromark αποτελεί εταιρεία συμβουλευτικών υπηρεσιών και, συγκεκριμένα, είναι εταιρία παροχής υπηρεσιών Marketing και προώθησης προϊόντων όλου του ομίλου.

Ειδικότερα, ασχολείται με την τοποθέτηση και προβολή των προϊόντων μέσα στα SUPER MARKETS και σχεδιάζει ειδικά προγράμματα με προωθήσεις και άλλες ενέργειες Merchandising.

Green ΠΙΝΔΟΣ

Εικόνα 10. Το λογότυπο της GREEN ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Η Green ΠΙΝΔΟΣ είναι μια νέα εταιρεία για τα περιβαλλοντικά. Έχει συσταθεί με την επωνυμία « ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ- Η ΠΙΝΔΟΣ» και το διακριτικό τίτλο «GREEN ΠΙΝΔΟΣ ΑΕ».

Ξεκίνησε με αρχικό κεφάλαιο 60.000 ευρώ και εντός 2 μηνών με απόφαση της Γ.Σ. της εταιρείας θα αυξηθεί σε 500.000 ευρώ με την είσοδο στο μετοχικό κεφάλαιο όλων των παραγωγών ανάλογα με τα τ.μ. του καθενός σύμφωνα με την απόφαση της Γ.Σ. του συνεταιρισμού

Στο προσωρινό Δ.Σ. της εταιρείας συμμετέχουν οι:

- Κασσής Μιχάλης
- Δημητρίου Αντρέας
- Αναγνωστόπουλος Ιωάννης
- Γαλάνης Κων/νος
- Τσακανίκας Λάζαρος

Σκοπός της εταιρείας είναι η ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην ημεδαπή και αλλοδαπή με τις κυρίως κατευθύνσεις.

1. Η εκμετάλλευση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αλλά και άλλων πηγών για την παραγωγή ηλεκτρισμού ή θερμότητας. Ως πηγές εκμετάλλευσης ορίζονται:

- Υδατοπτώσεις
- Φυσικό Αέριο
- Αιολικό Δυναμικό

- Ηλιακή Ενέργεια - Φωτοβολταϊκά Συστήματα
 - Βιομάζα
 - Γεωθερμικά Πεδία

2. Η ίδρυση και λειτουργία μονάδων αξιοποίησης υποπροϊόντων πτηνοσφαγείων, αποβλήτων πτηνοτροφείων και αποβλήτων βιολογικών καθαρισμών.

3. Η συγκέντρωση και μεταφορά αποβλήτων των πτηνοτροφείων και νεκρών πτηνών.

4. Η ίδρυση και λειτουργία μονάδων παραγωγής BIONTIZEL και BIOAERIOY.

5. Η κατασκευή μονάδων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αλλά και άλλων πηγών ενέργειας για λογαριασμό τρίτων.

6. Η αντιπροσώπευση εταιρειών που κατασκευάζουν μονάδες ΑΠΕ, η εμπορία υλικών που είναι απαραίτητα για την κατασκευή και λειτουργία των μονάδων αυτών και η συντήρηση μονάδων ΑΠΕ.

7. Την ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων λιανικής πώλησης αγροτικών προϊόντων καθώς και την ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων μαζικής εστίασης.

8. Την ίδρυση και λειτουργία εκθεσιακών κέντρων αγροτικών προϊόντων.

9. Την αντιπροσώπευση και πρακτόρευση ασφαλιστικών εταιρειών.

10. Η σύνταξη μελετών.

- Αναλύσεις κλάδων οικονομικής δραστηριότητας.
- Σκοπιμότητας για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων.
- Περιφερειακής ανάπτυξης και αποκέντρωσης.
- Εισαγωγής πληροφοριακών συστημάτων.
- Οργάνωσης, MARKETING και στρατηγικού σχεδιασμού.
- Τεχνικών και τεχνολογικών μελετών.
- Προστασίας περιβάλλοντος και αξιοποίησης ήπιων μορφών ενέργειας.

11. Συμμετοχή σε ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα της ΕΛΛΑΔΑΣ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και της παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών προγραμματισμού και διαχείρισης στους ενδιαφερόμενους οργανισμούς (Ελληνικές

και κοινοτικές αρχές, ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και οργανισμούς) για την υποβοήθηση τους στην αποτελεσματική υλοποίηση μεγάλων έργων και αναπτυξιακών προγραμμάτων.

12. Ο προσδιορισμός και ανάληψη των απαραίτητων πρωτοβουλιών για την παροχή και εκμετάλλευση νέων υπηρεσιών και προϊόντων, την αφομοίωση της τεχνολογικής γνώσης, την εκπαίδευση και ενημέρωση εξειδικευμένων ομάδων στις δυνατότητες που παρέχει η χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας πληροφόρησης και τηλεπικοινωνιών.

13. Σχεδιασμό και πραγματοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, ανάλυσης και αγοράς εργασίας και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ»

3.1 Οι εγκαταστάσεις

Οι εγκαταστάσεις του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ περιλαμβάνουν πτηνοτροφικές μονάδες, εκκολαπτήριο, εργοστάσια ζωοτροφών, πτηνοσφαγεία και διάφορες μονάδες που περιγράφονται αναλυτικά παρακάτω.

Εικόνα 11. Άποψη της εργοστασιακής μονάδας του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΕΙΑ

Τα πτηνοτροφεία του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ λειτουργούν στις πιο σύγχρονες τεχνολογικά εγκαταστάσεις, καλύπτουν συνολική έκταση 450.000 m², είναι διασκορπισμένα σε πολλά χωριά του νομού Ιωαννίνων και λειτουργούν με άδειες σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Ε.Ε.

Με βάση τη δραστηριότητά τους χωρίζονται σε τέσσερις κατηγορίες:

- Πτηνοθαλάμους παχύνσεως συμβατικών κοτόπουλων
- Πτηνοθαλάμους παχύνσεως ελευθέρας βοσκής
- Πτηνοθαλάμους παχύνσεως βιολογικής εκτροφής
- Πτηνοθαλάμους εκτροφής πατρογονικών ορνίθων

Εικόνα 12. Πτηνοτροφείο του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

ΕΚΚΟΛΑΠΤΗΡΙΟ

Το Εκκολαπτήριο βρίσκεται στην Κοσμηρά Ιωαννίνων, κατασκευάστηκε το 1995 και επεκτάθηκε το 2014. Έχει δυναμικότητα εκκόλαψης 1.200.000 αυγών ανά εβδομάδα και μπορεί να παράγει έως και 50.000.000 νεοσσούς το χρόνο, καλύπτοντας πλήρως τις ανάγκες και της παραγωγής μας και τις εμπορικές, είτε στην ελληνική αγορά είτε στις εξαγωγές μας.

Εφαρμόζει σύστημα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων ISO 22000:2005 και είναι στελεχωμένο με κτηνιάτρους και γεωπόνους.

Εικόνα 13. Εκκολαπτήρια του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ διαθέτει 3 εργοστάσια ζωοτροφών:

- ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΠΕΔΙΝΗΣ: Κατασκευάστηκε το 2000 και επεκτάθηκε το 2006. Είναι δυναμικότητας 40 τόνων/ώρα και καλύπτει τις ανάγκες διατροφής των κοτόπουλων. Επίσης παράγει ζωοτροφές για μεγάλα ζώα.
- ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΑΝΑΤΟΛΗΣ: Κατασκευάστηκε το 1973, είναι δυναμικότητας 10 τόνων ανά ώρα και καλύπτει τις ανάγκες διατροφής των ορνίθων αναπαραγωγής.
- ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΝΕΑΣ ΑΡΤΑΚΗΣ: Κατασκευάστηκε το 1980 είναι δυναμικότητας 10 τόνων ανά ώρα και έχει πιστοποιηθεί για παραγωγή βιολογικών ζωοτροφών.

Όλα τα εργοστάσια έχουν πιστοποιηθεί με σύστημα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων ISO 22000:2005 , διαθέτουν χημικά εργαστήρια για τον έλεγχο των πρώτων υλών, αλλά και των τελικών προϊόντων και είναι στελεχωμένα με διατροφολόγους.

Εικόνα 14. Εργοστάσιο ζωοτροφών του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

ΠΤΗΝΟΣΦΑΓΕΙΑ

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ διαθέτει 2 πτηνοσφαγεί:

- ΠΤΗΝΟΣΦΑΓΕΙΟ ΡΟΔΟΤΟΠΙ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ: Το εργοστάσιο αυτό κατασκευάστηκε το 1990. Έχει εκσυγχρονιστεί αρκετές φορές και αποτελεί μια σύγχρονη μονάδα δυναμικότητας σφαγής 8.000 κοτόπουλων ανά ώρα. Χρησιμοποιεί σύγχρονες μεθόδους σφαγής, ψύξης, επεξεργασίας, τυποποίησης και συσκευασίας. Επίσης, χρησιμοποιεί τις πιο σύγχρονες μεθόδους στον τομέα της παραγωγής με υπερσύγχρονη και αυτοματοποιημένη παραγωγή σε όλα τα στάδια σφαγής και επεξεργασίας σφαγίου, δυνατότητα παραγωγής κοτόπουλου ή προϊόντων αυτού με δυο μεθόδους ψύξης: υδρόψυξη και αερόψυξη, σύγχρονα συστήματα ζύγισης μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών και άμεση δυνατότητα διαλογής βαρών όλων των προϊόντων, οι πιο σύγχρονες συσκευαστικές συσκευές (π.χ. μηχανές συσκευασίας τροποποιημένης ατμόσφαιρας) εξασφαλίζουν ασφαλή και υγιεινή συντήρηση των προϊόντων κρέατος πουλερικών.
- ΠΤΗΝΟΣΦΑΓΕΙΟ ΝΕΑ ΑΡΤΑΚΗ ΕΥΒΟΙΑΣ: Το εργοστάσιο αυτό ανήκει στην ΑΓΡΟΖΩΗ ΑΒΕΕ, κατασκευάστηκε το 1985 και έχει δυναμικότητα 4.000 κοτόπουλων ανά ώρα.

Και τα δύο εργοστάσια είναι πιστοποιημένα με σύστημα διαχείρισης ασφάλειας τροφίμων ISO 22000:2005.

Εικόνα 15. Πτηνοσφαγείο του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΤΟΙΜΩΝ ΨΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Κατασκευάστηκε το 1996 και έχει δυναμικότητα 500 Kg/ώρα. Η διαδικασία παραγωγής έτοιμων ψημένων προϊόντων γίνεται από αυτοματοποιημένα μηχανήματα και η πρώτη ύλη που χρησιμοποιείται είναι φρέσκα νωπά κοτόπουλα "ΠΙΝΔΟΣ".

Εικόνα 16. Διαδικασία παραγωγής έτοιμων ψημένων προϊόντων ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΤ/ΝΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Το 2008 κατασκευάστηκε η μονάδα για να καλύπτει τις ανάγκες της εταιρείας σε κατεψυγμένα προϊόντα και να αξιοποιεί καθημερινά τα προϊόντα που δεν διοχετεύονται άμεσα στην κατανάλωση.

ΧΗΜΙΚΟ - ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

Η επιχείρηση για να πραγματοποιεί τους ελέγχους, σ' όλες τις πρώτες ύλες, στα τελικά της προϊόντα και γενικά τον αυτοέλεγχο σ' όλη την παραγωγική διαδικασία έχει δημιουργήσει ένα σύγχρονο μικροβιολογικό και χημικό εργαστήριο.

Το εργαστήριο είναι πιστοποιημένο με ISO 17025/2005 και είναι στελεχωμένο με επιστήμονες πολλών ειδικοτήτων.

Εικόνα 17. Εργαστήρια του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΑΔΡΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΠΤΗΝΟΣΦΑΓΕΙΟΥ

Κατασκευάστηκε το 1991 και εκσυγχρονίστηκε το 2009. Έχει δυναμικότητα αξιοποίησης όλων των υποπροϊόντων του πτηνοσφαγείου και την παραγωγή πτηναλεύρου και ζωικού λίπους, τα οποία χρησιμοποιούνται στην παραγωγή ζωοτροφών για κατοικίδια ζώα και για ιχθυοτροφές. Το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής εξάγεται στην Τουρκία. Η ετήσια παραγωγή του είναι 5000 τόνοι πτηνάλευρο και 2000 τόνοι ζωικό λίπος. Στο εργοστάσιο έχει εγκατασταθεί το 2005 μονάδα καύσης βιομάζας και παραγωγής θερμότητας για τις ανάγκες όλου του συγκροτήματος του πτηνοσφαγείου.

**Εικόνα 18. Μονάδα Αδρανοποίησης Υποπροϊόντων Σφαγείου. Πηγή: <https://www.pindos-apsi.gr>
ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΟΡΓΑΝΟΧΟΥΜΙΚΟΥ ΛΙΠΑΣΜΑΤΟΣ ΑΠΟ
ΑΧΥΡΟΣΤΡΩΜΝΕΣ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΕΙΩΝ**

Το εργοστάσιο βρίσκεται στην Κληματιά Ιωαννίνων και με την μέθοδο της αερόβιας ζύμωσης μετατρέπει την κοπριά των κοτόπουλων σε οργανικό φυσικό λίπασμα κατάλληλο για όλες τις καλλιέργειες. Το εργοστάσιο κατασκευάστηκε το 2004 και η δυναμικότητα του είναι 2500 τόννους ετησίως. Στα σχέδια του Συνεταιρισμού βρίσκεται η επέκταση του εργοστασίου και ο διπλασιασμός της παραγωγής του. Κύρια προϊόντα του εργοστασίου είναι το Αγροσύν και το Αγροσύν bio τα οποία είναι φυσικά οργανικά λιπάσματα από κοπριά κότας.

3.2 Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες

ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ ασχολείται αποκλειστικά με την πτηνοτροφία. Και συγκεκριμένα με τα ακόλουθα:

- Εκτρέφει όρνιθες αναπαραγωγής από τις οποίες παράγονται τα εκκολάψιμα αυγά, τα οποία είτε προορίζονται για εκκόλαψη στο εκκολαπτήριο του είτε εμπορεύονται στην Ελλάδα ή το εξωτερικό.
- Εκκολάπτει αυγά και παράγει νεοσσούς τους οποίους είτε διαθέτει για εκτροφές σε δικούς της παραγωγούς, είτε τους εμπορεύεται σε άλλες επιχειρήσεις, είτε τους εξάγει σε άλλες χώρες.
- Παράγει ζωοτροφές για τα κοτόπουλα των παραγωγών του.
- Παράγει ζωοτροφές για μεγάλα ζώα τις οποίες πουλάει σε τρίτους παραγωγούς.

- Εκτρέφει νεοσσούς και παράγει κοτόπουλα τα οποία είτε τα επεξεργάζεται στα δικά του πτηνοσφαγεία, είτε τα πουλάει σε άλλες επιχειρήσεις, είτε τα εξάγει σε τρίτες χώρες.
- Επεξεργάζεται τα κοτόπουλα και παράγει:
 - Νωπά ολόκληρα χύμα ή συσκευασμένα κοτόπουλα
 - Νωπά τεμαχισμένα κοτόπουλα χύμα ή συσκευασμένα
 - Κατεψυγμένα ολόκληρα κοτόπουλα και τεμαχισμένα
 - Προϊόντα από κρέας κοτόπουλου
 - Έτοιμα ψημένα προϊόντα κοτόπουλου (νωπά ή κατεψυγμένα)
 - Κοτόπουλα βιολογικής εκτροφής ολόκληρα ή τεμαχισμένα
 - Κοτόπουλα ελευθέρως βοσκής ολόκληρα ή τεμαχισμένα
 - Γύρος κατεψυγμένου κοτόπουλου
 - Αλλαντικά και πίτες (λουκάνικο χωριάτικο από νωπό κοτόπουλο και Γιαννιώτικη παραδοσιακή κοτόπιτα)
- Σε συνεργασία με την OVO FRESCO και την ΠΤΗΝΟΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ Α.Ε. παράγει και εμπορεύεται αυγά βρώσιμα και προϊόντα αυγού νωπά και κατεψυγμένα.
- Επίσης σε συνεργασία με άλλες εταιρείες, διακινεί τα προϊόντα τους μέσω των δικτύων διανομών του.

Εικόνα 19. Προϊόντα από νοπά κοτόπουλα ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Εικόνα 20. Προϊόντα από κατεψυγμένα κοτόπουλα ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Εικόνα 21. Προϊόντα νοπά από τη σειρά «έτοιμα ψημένα» ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Εικόνα 22. Προϊόντα κατεψυγμένα από τη σειρά «έτοιμα ψημένα» ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Εικόνα 23. Προϊόντα από κοτόπουλα βιολογικής εκτροφής ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Εικόνα 24. Προϊόντα από κοτόπουλα ελεύθερης βοσκής ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

Εικόνα 25. Προϊόντα αλλαντικών και Γιαννιώτικης παραδοσιακής κοτόπιτας ΠΙΝΔΟΣ. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ προσφέρει μια σειρά υπηρεσίες προς τους παραγωγούς της:

- Κτηνιατρική παρακολούθηση
- Γεωπονική Ζωοτεχνική υποστήριξη και μανατζμεντ
- Λογιστική – Φορολογική υποστήριξη
- Χρηματοοικονομική υποστήριξη
- Εκπαίδευση
- Τους προμηθεύει με όλα τα αναγκαία εφόδια για την εκτροφή των πουλερικών.

3.3 Το εργατικό δυναμικό

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο Α.Π.Σ.Ι ΠΙΝΔΟΣ συστάθηκε το 1958 από επτά αγρότες που δραστηριοποιούνταν στο Νομό Ιωαννίνων με σκοπό να ασχοληθούν με την παραγωγή πουλερικών ως συμπλήρωμα του εισοδήματός τους. Μετά από πενήντα έτη, στα τέλη του 2008, ο συνεταιρισμός αριθμούσε πεντακόσια εβδομήντα δύο μέλη, ενώ ταυτόχρονα απασχολούσε περίπου οκτακόσιους εξειδικευμένους εργαζόμενους. Με βάση τα τελευταία στοιχεία (2016), ο αριθμός των πτηνοτρόφων ανέρχεται στους 785. Με βάση το νομοθετικό πλαίσιο σύστασης ενός Αγροτικού Συνεταιρισμού, οι παραπάνω πτηνοτρόφοι είναι ταυτόχρονα και μέτοχοι του συνεταιρισμού.

Αναλυτικότερα, το εργατικό δυναμικό του Α.Π.Σ.Ι ΠΙΝΔΟΣ παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί για τα έτη 2013-2015:

Πίνακας 10. Εξέλιξη προσωπικού του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ τα έτη 2013-2015.
Πηγή: προσωπική συνέντευξη

	2013	2014	2015
Α.Π.Σ.Ι. -Η ΠΙΝΔΟΣ	664	711	735
ΕΡΓΟΛΑΒΟΙ	130	165	185
ΣΥΝΟΛΟ	794	876	920
ΑΓΡΟΖΩΗ Α.Β.Ε.Ε.	124	126	119
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	918	1002	1039

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ την 31/12/2014 απασχολούσε 711 άτομα έναντι 664 το 2013, σημειώνοντας αύξηση δυναμικού κατά 47 άτομα.

Επίσης, έχει αναθέσει σε εργολάβους διάφορες εργασίες όπως πιάσιμο κοτόπουλων στα πτηνοτροφεία και εργασίες στο πτηνοσφαγείο, οι οποίοι αριθμούσαν την 31/12/2014 165 άτομα έναντι 130 ατόμων το 2013, σημειώνοντας αύξηση κατά 35 άτομα.

3.4 Τα οικονομικά στοιχεία

Η κυριαρχία του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ στον πτηνοτροφικό κλάδο είναι διαχρονική και αυτό αποτυπώνεται και στην πορεία του κλάδου εργασιών του. Ο κύκλος εργασιών του από το 2005 είναι συνεχώς ανοδικός. Το 2005 ήταν 116 εκ. Ευρώ , το 2006 ανήλθε στα 120 εκ. ευρώ , το 2007 ήταν περίπου στα 150 εκ ευρώ, το 2008 ήταν 165 εκ. ευρώ, το 2009 ήταν 171εκ ευρώ, το 2010 ήταν 177εκ ευρώ, το 2011 ήταν 180εκ ευρώ, το 2012 ήταν 183εκ ευρώ, το 2013 ήταν 176εκ ευρώ, το 2014 ήταν 191 εκ. ευρώ, ενώ το 2015 έφτασε τα 195 εκ ευρώ γεγονός που την κατατάσσει πρώτη στον κλάδο της Πτηνοτροφίας εδώ και πάρα πολλά χρόνια, καθώς επίσης μέσα στην πρώτη δεκάδα, από πλευράς τζίρου, στο σύνολο των μεγαλύτερων βιομηχανιών τροφίμων της χώρας μας.

Κατάφερε και άντεξε στις πιέσεις της οικονομικής κρίσης κατά τα έτη 2013, 2014, 2015 και είχε βελτιωμένα οικονομικά στοιχεία και κερδοφόρους ισολογισμούς. Η βελτίωση των οικονομικών του στοιχείων είναι θετική, επίσης, στα ποσοτικά επίπεδα της παραγωγής, στις πωλήσεις και στον αριθμό του προσωπικού.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ – ΠΩΛΗΣΕΩΝ 2014-2015

Το 2014 οι τοποθετήσεις σε πτηνοτροφεία των μελών του ήταν 29.256.440 τεμ. έναντι 26.626.655 τεμ. το 2013, αύξηση 9,87%. Το 2015 ανήλθαν σε 29.653.000 τεμ. έχοντας αύξηση της τάξης του 1,4%.

Το 2014 η παραγωγή ζωοτροφών ανήλθε σε 141.750 τόνους έναντι 131.155 τόνους το 2013 με αύξηση 8.08% και το 2015 145.050 τόνους με αύξηση 2,33 %.

Το 2014 οι πωλήσεις ήταν:

- ❖ Α.Π.Σ.Ι. - Η ΠΙΝΔΟΣ: 41.788 τόνους κρέατος έναντι 35.387 τόνους κρέατος το 2013, αύξηση 18,00 % και το 2015, 43.348 τόνους αύξηση 3,75 %.
- ❖ ΟΜΙΛΟΣ "Α.Π.Σ.Ι. -Η ΠΙΝΔΟΣ": 49.134 τόνους κρέατος έναντι 44.093 τόνους κρέατος το 2013 αύξηση 11.43% και το 2015, 52.065 τόνους αύξηση 5,9 %.

Οι εξαγωγές το 2014 ήταν αξίας 5.760.000 € έναντι 5.077.000 € το 2013, σημειώνοντας αύξηση 13.45% και 6.200.000 € το 2015 με αύξηση 7,6 %.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2015 ΣΕ ΧΙΛ. ΕΥΡΩ

"Α.Π.Σ.Ι. - Η ΠΙΝΔΟΣ"

Ο κύκλος εργασιών το 2015 ήταν 195.509 χιλ. € έναντι 191.719 χιλ. € το 2014, σημειώνοντας αύξηση 2 %.

Το EBITDA το 2015 είναι πάνω από 10 εκατ. Ευρώ και είναι βελτιωμένο έναντι του 2014 και του 2013.

ΟΜΙΛΟΣ

Ο κύκλος εργασιών το 2015 ήταν 214.987 χιλ. € έναντι 213.069 χιλ.€ το 2014, αύξηση 1%.

Το EBITDA το 2015 είναι πάνω από 12 εκατ. Ευρώ και είναι βελτιωμένο έναντι του 2014 και του 2013.

3.5 Τα κανάλια διανομής

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ έχει επιλέξει για τη διανομή των προϊόντων του να δημιουργήσει δικά του υποκαταστήματα-κέντρα διανομής στις εξής πόλεις:

ΙΩΑΝΝΙΝΑ- ΤΡΙΚΑΛΑ- ΛΑΡΙΣΑ-ΒΕΡΟΙΑ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ-ΑΓΡΙΝΙΟ-ΠΑΤΡΑ-
ΚΟΡΙΝΘΟ- ΛΙΒΑΔΕΙΑ- ΤΡΙΠΟΛΗ – ΗΡΑΚΛΕΙΟ- ΧΑΝΙΑ-ΑΘΗΝΑ ΑΧΑΡΝΕΣ-
ΑΘΗΝΑ ΡΕΝΤΗ-ΚΕΡΚΥΡΑ-ΚΟΖΑΝΗ.

Μέσω των κέντρων διανομών τροφοδοτεί όλες τις μεγάλες αλυσίδες Σούπερ Μάρκετ και 7.000 άλλα σημεία πώλησης. Επίσης, τροφοδοτεί δημόσιους οργανισμούς (νοσοκομεία, ιδρύματα και βιοτεχνίες επεξεργασίας κρέατος.

3.6 Οι πιστοποιήσεις

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ εφαρμόζει όλα τα σύγχρονα διεθνή πρότυπα για την ασφάλεια και την υψηλή ποιότητα των προϊόντων του. Συγκεκριμένα έχει τις εξής πιστοποιήσεις:

- ❖ Η σταθερά υψηλή ποιότητα των προϊόντων, εξασφαλίζεται από το *σύστημα ολικής ποιότητας* που έχει πιστοποιηθεί σύμφωνα με το πρότυπο ISO 22000. Η επιχείρηση είναι καθετοποιημένη και η παραπάνω πολιτική ποιότητας εφαρμόζεται σε όλες τις εκμεταλλεύσεις της.

Εικόνα 26. Το λογότυπο για το σύστημα ολικής ποιότητας σύμφωνα με το πρότυπο ISO 2200. Πηγή:
<http://www.pindos-apsi.gr/>

- ❖ Τα Κοτόπουλα Ελεύθερης Βοσκής ΠΙΝΔΟΣ, έχουν την πιστοποίηση *AGROCERT*, του Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων (Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.), που λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Γεωργίας.

Εικόνα 27. Το λογότυπο για την πιστοποίηση AGROCERT. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

- ❖ Τα βιολογικά κοτόπουλα ΠΙΝΔΟΣ, έχουν την πιστοποίηση από τον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας.

Εικόνα 28. Το λογότυπο για την πιστοποίηση από τον Οργανισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Βιολογικής Γεωργίας. Πηγή: <http://www.pindos-apsi.gr/>

3.7 Η εταιρική ευθύνη

Η εταιρική υπευθυνότητα του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ απευθύνεται:

- Στους Ανθρώπους του
- Στην Κοινωνία
- Στο Περιβάλλον
- Στην Αγορά

Ε.Κ.Ε. & Ανθρώπινο Δυναμικό

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ αποτελείται από 450 παραγωγούς και απασχολεί στον όμιλό του 1050 εργαζόμενους.

Οι άνθρωποι του, παραγωγοί πτηνοτρόφοι και εργαζόμενοι, αποτελούν το βασικό παράγοντα της επιτυχημένης πορείας και λειτουργούν ως μια μεγάλη οικογένεια.

Στους παραγωγούς συνυπάρχουν 3 γενιές και κάθε παραγωγός όταν συνταξιοδοτείται μεταβιβάζει τη μονάδα του στα παιδιά του, τα οποία συνεχίζουν τη δραστηριότητά τους. Το 50% και πλέον των παραγωγών είναι κάτω των 40 ετών.

Στόχος είναι ο κάθε εργαζόμενος να θεωρεί τον συνεταιρισμό ως δική του επιχείρηση, να νιώθει ότι είναι ένα κομμάτι ενός συνόλου με κοινό στόχο.

Οι εργαζόμενοι είναι οι καλύτερα αμοιβόμενοι σ' όλο τον κλάδο της πτηνοτροφίας και στο νομό μας.

Το 100% του προσωπικού μας προέρχεται από τις τοπικές κοινωνίες του νομού Ιωαννίνων.

Στους εργαζόμενους παρέχεται συνεχή εκπαίδευση και μεριμνάτε ώστε να γίνεται πιστή τήρηση των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας για την διασφάλιση άριστων συνθηκών εργασίας.

Στους παραγωγούς πτηνοτρόφους όταν αποχωρούν από την ενεργό δράση και συνταξιοδοτούνται τους παρέχει ένα βοήθημα, το ύψος του οποίου εξαρτάται από τα χρόνια που συνεργάζονταν με τον συνεταιρισμό και το μέγεθος της μονάδας τους.

Ο Συνεταιρισμός είναι πάντοτε δίπλα στα προβλήματα των εργαζομένων προσφέροντας βοήθεια, ασφάλεια και σιγουριά.

Για την εξυπηρέτηση των εργαζομένων ο Συνεταιρισμός προσφέρει μεταφορά με εταιρικό λεωφορείο.

Το 30% των εργαζομένων είναι γυναίκες. Το 100% των γυναικών μετά την άδεια λοχείας επιστρέφει στην εργασία του.

Οι εργαζόμενοι μπορούν ανά πάσα στιγμή να έχουν απευθείας επικοινωνία με τη διοίκηση του Συνεταιρισμού για επίλυση εργασιακών αλλά και άλλης φύσεως προβλημάτων.

Κάθε χρόνο διοργανώνονται εκδηλώσεις για όλους τους εργαζόμενους με σκοπό την ενημέρωση και ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ τους.

Κάθε χρόνο γίνεται κοπή πίτας σ' όλα τα εργοστάσια και διοργανώνεται μια γιορτή στην οποία συμμετέχουν όλοι οι εργαζόμενοι με τις οικογένειές τους.

Τέλος, κάθε χρόνο γίνεται 3ήμερη συνάντηση των "Πωλήσεων" η οποία έχει και εκπαιδευτικό χαρακτήρα.

E.K.E. & Κοινωνία

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ παραμένει ενεργό μέλος της κοινωνίας. Στο 90 % των κοινωνικών εκδηλώσεων του νομού Ιωαννίνων χορηγός είναι η "ΠΙΝΔΟΣ". Είναι δίπλα σε πολλά κοινωνικά παντοπωλεία, εκκλησιαστικούς φορείς, φιλανθρωπικούς οργανισμούς, πολιτιστικούς συλλόγους και άλλα κοινωνικά ιδρύματα τα οποία στηρίζει διαχρονικά.

Συγκεκριμένα:

- Στηρίζει το ΚΕΘΕΑ Παράρτημα Ιωαννίνων και προσφέρουμε εργασία σε άτομα που ολοκληρώνουν το πρόγραμμα απεξάρτησης.
- Καλύπτει κάθε εβδομάδα τις ανάγκες σε προϊόντα κοτόπουλου της Κιβωτού του Κόσμου Παράρτημα Πωγωνιανής Ιωαννίνων που φιλοξενεί 100 παιδιά.
- Προσφέρει προϊόντα κοτόπουλου για την κάλυψη των αναγκών του τμήματος ΕΛΕΠΑΠ Ιωαννίνων, του Γηροκομείου Ιωαννίνων, του Ερυθρού Σταυρού Ιωαννίνων, της Ιεράς Μητροπόλεως Ιωαννίνων καθώς και της UNESCO.
- Συμμετέχει στο Δίκτυο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αρωγής προσφέροντας προϊόντα μας κάθε μήνα.

Άλλες χορηγίες του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ είναι:

- Χορηγίες σε αθλητικούς συλλόγους της περιοχής Ιωαννίνων
- Χορηγίες προϊόντων μας σε δήμους και κοινωνίες για κάλυψη αναγκών ευπαθών ομάδων.
- Χορηγίες σε πολιτιστικούς συλλόγους για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ηπείρου.
- Χορηγίες σε αθλητές της περιοχής που διακρίνονται σε διάφορα ολυμπιακά αθλήματα.
- Χορηγίες σε Ιατρικά Συνέδρια με θέμα τη διατροφή και την υγεία.

Ε.Κ.Ε. & Περιβάλλον

Η ποιότητα των προϊόντων είναι άμεσα συνδεδεμένη με το περιβάλλον της περιοχής των Ιωαννίνων. Εδώ και χρόνια δίνεται μεγάλη έμφαση στη φιλικότητα προς το περιβάλλον και εφαρμόζει καινοτόμες πρακτικές για την προστασία του, όπως οι ακόλουθες:

- ✓ *Αντιμετώπιση αποβλήτων πτηνοτροφείων:* Κατασκευή εργοστασίου παραγωγής οργανοχουμικού λιπάσματος.
- ✓ *Αντιμετώπιση νεκρών πτηνών:* Κατασκευή μονάδας αδρανοποίησης προϊόντων τύπου 2.
- ✓ *Αντιμετώπιση υποπροϊόντων πτηνοσφαγείου:* Κατασκευή μονάδας αδρανοποίησης προϊόντων τύπου 3.
- ✓ *Συνεργασία με εταιρείες ανακύκλωσης για τις συσκευασίες του.*
- ✓ *Κατασκευή πρότυπου βιολογικού καθαρισμού για τις ανάγκες του πτηνοσφαγείου.*
- ✓ *Κατασκευή μονάδας παραγωγής ατμού με καύση στερεών για μείωση χρήσης πετρελαίου και μαζούτ.*

ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ – ΤΙΜΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Τα τελευταία χρόνια ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ έχει βραβευτεί και τιμηθεί αρκετές φορές για τα προϊόντα του, για τη συμβολή του στην ανάπτυξη και για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη. Συγκεκριμένα, οι βραβεύσεις και οι τιμητικές διακρίσεις του συνεταιρισμού τα τελευταία χρόνια είναι οι ακόλουθες:

- ✓ *Επετειακό βραβείο χιλιετίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, Επιχειρήσεων και Επιχειρηματιών " Υψηλής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών".*
- ✓ *Επετειακό βραβείο από τον ΠΑΣΕΓΕΣ για την συμβολή του Συνεταιρισμού στην προώθηση της συνεταιριστικής ιδέας και επιχειρηματικότητας.*

- ✓ Βραβείο Famous Brands στην κατηγορία πουλερικών.
- ✓ Τιμητικές διακρίσεις 2012-2013-2014 από τον όμιλο για την UNESCO Πειραιώς και Νήσων για την προσφορά του Συνεταιρισμού στις δομές άμεσης αντιμετώπισης της φτώχειας.
- ✓ Τιμητικές διακρίσεις 2013-2015 από την Ομοσπονδία Άρσης Βαρών για την προσφορά μας στην ανάπτυξη της άρσης βαρών.
- ✓ Τιμητική διάκριση από τη Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής του Α.Π.Θ. για τη στήριξη της Χειροσφαίρισης.
- ✓ Πολλές βραβεύσεις και διακρίσεις για προϊόντα του που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς προϊόντων. (π.χ. Βραβεία MEAT DAYS 2013 και 2014).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ «Η ΠΙΝΔΟΣ»

4.1 Η Επιχειρησιακή Στρατηγική του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ

Η Έννοια της Επιχειρησιακής Στρατηγικής

Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός (Strategic planning) είναι μια διαδικασία ενός οργανισμού για να καθορίσει και να υλοποιήσει την στρατηγική του, ή την κατεύθυνση και την λήψη αποφάσεων σχετικά με την κατανομή των πόρων, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου και των ανθρώπων, για να συνεχίσει αυτή τη στρατηγική στην πραγματοποίηση του οράματος.²⁵ Επίσης, αποτελεί την επίσημη εξέταση της μελλοντικής πορείας ενός οργανισμού. Το έγγραφο που προκύπτει μέσα από αυτή τη διαδικασία ονομάζεται «στρατηγικό σχέδιο» (strategic plan).

²⁵

Εικόνα 29. Οι έννοιες στο στρατηγικό σχεδιασμό. Πηγή: https://el.wikipedia.org/wiki/Στρατηγικός_σχεδιασμός

Η επιχειρησιακή στρατηγική είναι αυτή που καθορίζει τα σημαντικότερα θέματα, που κρίνουν το μέλλον μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού. Εφαρμόζεται σε ολόκληρη την επιχείρηση, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες πρακτικές από κάθε τμήμα και συνδυάζοντάς τες δημιουργεί το βέλτιστο δυνατό αποτέλεσμα για αυτήν. Η επιχειρησιακή στρατηγική προσδίδει αξία σε όλη την επιχείρηση και τη βοηθά να διατηρεί το ανταγωνιστικό της πλεονέκτημα έναντι ομοειδών επιχειρήσεων.

Η Επιχειρησιακή Στρατηγική του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ

Η επιχειρησιακή στρατηγική του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ έχει δύο κύριους στόχους: 1) την παραγωγή των καλύτερων δυνατών προϊόντων και 2) τη διάθεση τους στους καταναλωτές. Για να επιτύχει τα παραπάνω προσπαθεί να ανανεώνει τόσο τα προϊόντα της όσο και την ίδια την επιχείρηση εισάγοντας διάφορες καινοτομίες. Επίσης, ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ επενδύει σε χρηματικά κεφάλαια και σε ανθρώπινο δυναμικό για την στελέωσή του. Εκτός από τα παραπάνω, δίνει μεγάλη βαρύτητα στις εφαρμογές νέων τεχνολογιών και στη διαφήμιση.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι η επιχειρησιακή στρατηγική της εταιρείας αποτελείται από μικρότερες και επιμέρους στρατηγικές για το κάθε ένα τμήμα ξεχωριστά, ώστε να επιτευχθεί ένας κοινός σκοπός που θα αποφέρει κέρδη στο συνεταιρισμό.

4.2 Το Μίγμα Μάρκετινγκ του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ

Η έννοια του μίγματος μάρκετινγκ (marketing mix)

Ο όρος «μίγμα μάρκετινγκ» αναφέρεται στο σύνολο των μεταβλητών μέσα από τις οποίες η επιχείρηση επιτυγχάνει την ικανοποίηση των αναγκών και επιθυμιών της αγοράς στόχου. Το μείγμα μάρκετινγκ, συνεπώς, δεν είναι τίποτε άλλο από τον προσδιορισμό όλων των παραγόντων που επιδρούν ή επηρεάζουν την προώθηση των πωλήσεων της επιχείρησης. Με απλά λόγια, το μίγμα μάρκετινγκ έχει ως στόχο στο να παίρνει ταυτόχρονα το σωστό προϊόν για το επιλεγμένο τμήμα της αγοράς-στόχου στο σωστό χρόνο, στη σωστή θέση και στη σωστή τιμή.

Οι περιγραφές για το μίγμα μάρκετινγκ επικεντρώνονται στα γνωστά 4 P's του μάρκετινγκ, δηλαδή Product (Προϊόν), Price (Τιμή), Place (Τόπος) και Promotion (Προώθηση).

Το μίγμα μάρκετινγκ του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ

I. Το προϊόν

Με τον όρο «προϊόν» εννοούμε όλες τις ωφέλειες του κοτόπουλου και των αυγών ως τροφή για τον άνθρωπο στην προκειμένη περίπτωση. Τα ορεινά κοτόπουλα Πίνδος αποτελούν μια ολοκληρωμένη και πλούσια γκάμα προϊόντων, η οποία εξασφαλίζει στους καταναλωτές μια υγιεινή επιλογή για το καθημερινό τους τραπέζι. Τα ορεινά κοτόπουλα Πίνδος τρέφονται ποιοτικά μόνο με αγνή φυτική τροφή, χωρίς προσμείξεις, η οποία ελέγχεται. Εκτός από τα παραπάνω, ένα προϊόν της επιχείρησης με μεγάλη απήχηση είναι τα κοτόπουλα ελευθέρως βοσκής, που εκτρέφονται σε υψόμετρο πάνω από 700μ. στα βουνά των Ιωαννίνων. Τα ορεινά κοτόπουλα Πίνδος είναι πιστοποιημένα από τον Agrocert και τον Οργανισμό Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων του Υπουργείου Γεωργίας και έχουν πιστοποίηση ISO 9002 για όλα τα στάδια παραγωγής και Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας HACCP από το Γερμανικό Οργανισμό DQS.

Τα προϊόντα του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ έχουν σήμα τους το κοτόπουλο με το λογότυπο: «Τα νόστιμα ορεινά κοτόπουλα» και απεικονίζεται σε όλες τις συσκευασίες των προϊόντων αλλά, και στα ιδιόκτητα μέσα μεταφοράς της επιχείρησης.

Τέλος, τα προϊόντα του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες: **α)** νωπά συσκευασμένα, **β)** κατεψυγμένα συσκευασμένα, **γ)** κατεψυγμένα έτοιμα ψημένα και διατίθενται και σε συσκευασίες Catering.

II. Η τιμή

Στον τομέα της ορνιθοτροφίας και συγκεκριμένα στην κρεατοπαραγωγή της, η τιμολόγηση ενός προϊόντος γίνεται αφού ληφθούν υπόψη οι στόχοι της επιχείρησης. Γι' αυτό το λόγο είναι σημαντικό για την ίδια την επιχείρηση να γνωρίζει ακριβώς το κοινό των καταναλωτών της, καθώς και τις ανάγκες και τις επιθυμίες του, έτσι ώστε να ακολουθήσει την κατάλληλη τιμολογιακή πολιτική. Η τιμολόγηση στον τομέα αυτόν θα πρέπει να είναι αντίστοιχη του προϊόντος, της ποιότητάς του και της αξίας που προσφέρει στον καταναλωτή (γευστική και θρεπτική αξία).

Οι προμηθευτές πρώτων υλών αν και επηρεάζουν σημαντικά την τιμολογιακή πολιτική του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ, η διαμόρφωση των τελικών τιμών των προϊόντων του είναι τέτοια ώστε τα προϊόντα να παραμένουν προσιτά στο καταναλωτικό κοινό. Αξίζει να αναφερθεί πως μία επερχόμενη αύξηση στις πρώτες ύλες, συνεπάγεται ταυτόχρονη αύξηση στις τιμές των τελικών προϊόντων, για να καλύπτεται το κόστος. Συνεπώς, κάθε επιχείρηση πρέπει να βγάζει κέρδος και δεν μπορεί να διαθέτει τα προϊόντα της κάτω από το κόστος παραγωγής τους και, έτσι, η τιμολογιακή πολιτική πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα.

Η πολιτική του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ αναφορικά με την τιμολόγηση των προϊόντων του είναι πως ένα προϊόν «πρέπει να αξίζει τα λεφτά του».

Ένας ακόμα σημαντικός παράγοντας διαμόρφωσης της τιμής των προϊόντων του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ είναι και ο ανταγωνισμός με ομοειδείς επιχειρήσεις, δηλαδή οι τιμές πώλησης ομοειδών ανταγωνιστικών προϊόντων. Για παράδειγμα, αν οι ανταγωνιστές του συνεταιρισμού πουλούν τα προϊόντα τους σε εξαιρετικά χαμηλή τιμή, τότε δεν συμφέρει τον Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ να πουλήσει σε πολύ υψηλότερη τιμή.

Τέλος, ένα ακόμα κριτήριο διαμόρφωσης της τιμής των προϊόντων είναι και η αναμενόμενη ζήτηση των νέων προϊόντων. Αυτό έχει άμεση σχέση με τους σταθερούς πελάτες που έχει ο συνεταιρισμός και την διάθεσή τους για επαναλαμβανόμενες αγορές από την επιχείρηση εμπιστοσύνης τους.

III. Η προώθηση

Η προώθηση (promotion) έχει μετονομαστεί σε επικοινωνία του μάρκετινγκ. Η προώθηση προϊόντων είναι η δράση που αναλαμβάνει το τμήμα μάρκετινγκ μιας επιχείρησης με σκοπό να ενθαρρύνει την πώληση κάποιου ή κάποιων προϊόντων της στο καταναλωτικό κοινό. Οι βασικοί στόχοι της προώθησης είναι η παρουσίαση του προϊόντος μέσα από πληροφορίες που δίνει γι' αυτό ώστε να γίνει γνωστό, η αύξηση της ζήτησης και οι τρόποι που θα το διαφοροποιήσουν έναντι όμοιων αγαθά. Δύο από τις μορφές που παίρνει η προώθηση είναι μέσω διαφημίσεων και δημοσίων σχέσεων.

Η διαφήμιση γίνεται με τέσσερις βασικούς τρόπους: τον έντυπο (τα περιοδικά, τις εφημερίδες και τις αφίσες), την τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το διαδίκτυο. Ο κύριος σκοπός της διαφήμισης είναι να αυξήσει τις πωλήσεις ενός προϊόντος και να το κάνει ευρεία γνωστό και αποδεκτό σε όσο το δυνατόν περισσότερο καταναλωτικό κοινό.

Η διαφήμιση είναι ένα από τα στοιχεία του μίγματος μάρκετινγκ, στην οποία επενδύονται μεγάλα ποσά από τις επιχειρήσεις προκειμένου να επηρεάσουν το καταναλωτικό κοινό.

Οι δημόσιες σχέσεις, με τη σειρά τους, έχουν σκοπό να επικοινωνήσουν με το κοινό και να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν ένα ευνοϊκό κλίμα για τα προϊόντα της επιχείρησης. Επιπλέον, επιτυγχάνουν τη διατήρηση καλών σχέσεων με όλους τους παράγοντες της αλυσίδας του μάρκετινγκ, από τους παραγωγούς και τους προμηθευτές, μέχρι τους τελικούς καταναλωτές.

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ προκειμένου να ενημερώσει τους καταναλωτές για τα προϊόντα του χρησιμοποιεί τη διαφήμιση. Στόχος του είναι να διατηρήσει και να αυξήσει το μερίδιό του στην αγορά καθώς και να αυξήσει την αναγνωσιμότητά της έναντι άλλων ομοειδών εταιριών στον ελλαδικό χώρο.

Συγκεκριμένα, γίνεται προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων σε τοπικούς τηλεοπτικούς σταθμούς, αλλά και εθνικής εμβέλειας. Η διαφήμιση των προϊόντων

του συνεταιρισμού γίνεται περισσότερο με προβολή μηνυμάτων από την τηλεόραση και λιγότερο από τα έντυπα μέσα. Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ διαφημίζεται σε μεγάλο βαθμό στο Νομό Ιωαννίνων μέσα από τη χρήση του λογότυπό του στον έντυπο τύπο, μέσα από ραδιοφωνικές εκπομπές, από χορηγίες σε φιλανθρωπικές εκδηλώσεις, κα.

Τα διαφημιστικά μηνύματα του συνεταιρισμού έχουν σύντομη διάρκεια και εστιάζουν στα σημαντικότερα χαρακτηριστικά των προϊόντων της, όπως την άριστη ποιότητά τους και το περιβάλλον και τις συνθήκες εκτροφής των πτηνών. Για παράδειγμα, τα διαφημιστικά σποτ των ετών 2003 και 2004 είχαν διάρκεια 23 και 14 δευτερόλεπτα αντίστοιχα. Αξίζει να αναφερθεί πως στα διαφημιστικά μηνύματα οι φράσεις που χρησιμοποιούνται για την ανάδειξη της ποιότητας τους και χαρακτηρίζουν τα κοτόπουλα αυτά είναι: «...τα νόστιμα ορεινά κοτόπουλα...», «...κοτόπουλα ελευθέρως βοσκής από την Πίνδο...», «...νόστιμα, υγιεινά, τώρα και ελεύθερα...», κ.α..

Τέλος, για τους χρήστες του διαδικτύου υπάρχει η ιστοσελίδα του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ: www.pindos-apsi.gr, η οποία προσφέρει μεγάλο όγκο πληροφοριών για όλα τα προϊόντα, την ποιότητά τους αλλά, ακόμα και συνταγές μαγειρικής. Επίσης, κάνει εκτενή αναφορά και στις υπόλοιπες δραστηριότητες του συνεταιρισμού.

Ο ετήσιος προϋπολογισμός του συνεταιρισμού για την διαφήμιση ανέρχεται στο 5% του τζίρου της εταιρίας.

IV. Η διανομή

Η διανομή έχει σχέση με την εξεύρεση των κατάλληλων σημείων πώλησης των προϊόντων ή των υπηρεσιών μιας επιχείρησης. Επιπλέον, δίνει βαρύτητα και στη γεωγραφική κάλυψη που προσφέρει το εκάστοτε δίκτυο διανομής. Η διανομή δεν ασχολείται μόνο με το τελικό σημείο πώλησης, αλλά περιλαμβάνει και όλες τις δραστηριότητες διακίνησης ενός προϊόντος, από τον παραγωγό μέχρι τον τελικό καταναλωτή.

Τα κανάλια διανομής έχουν πολύ μεγάλη σημασία, καθώς τα μέρη που επιλέγονται για τη διάθεση ή όχι των προϊόντων επηρεάζουν άμεσα τις πωλήσεις της

επιχείρησης. Η ταχύτητα, επίσης, των δικτύων διανομής στον τομέα των τροφίμων και ιδιαίτερα των φρέσκων ή κατεψυγμένων κρεάτων χρειάζεται μεγάλη προσοχή. Τέλος, σημαντικό κριτήριο για τη διανομή είναι το περιβάλλον των καταστημάτων, αλλά και το που είναι τοποθετημένο το προϊόν ώστε να το δει και να το συγκρίνει ο καταναλωτής.

Αρχικά, ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ προωθούσε τα προϊόντα του μέσω των αντιπροσώπων και των εμπόρων. Αυτό όμως είχε αποτέλεσμα να δημιουργηθούν προβλήματα συνεργασίας και εμπιστοσύνης, γι' αυτό και προχώρησε στη δημιουργία ενός δικού της δικτύου διανομής με ιδιόκτητες εγκαταστάσεις (όπως έχουν περιγραφθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο).

Μέσα από τα κανάλια διανομής, ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ διακινεί περίπου το 70% των προϊόντων του είτε σε πρατήρια λιανικής είτε σε πρατήρια χονδρικής πώλησης. Τα πρατήρια χονδρικής πώλησης εφοδιάζουν εστιατόρια με μεγάλες ποσότητες των προϊόντων, αλλά και αλυσίδες σουπερμάρκετ και μίνι μάρκετ σε γειτονιές, μέσω αντιπροσώπων του και με τα είδη και τις ποσότητες των προϊόντων που αυτοί επιλέγουν.

4.3 Η τμηματοποίηση αγοράς για τον Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ

Η τμηματοποίηση μίας αγοράς (market segmentation) αποτελεί μια από τις πιο σημαντικότερες διαδικασίες στο σύγχρονο μάρκετινγκ. Ως τμηματοποίηση της αγοράς ορίζεται η υποδιαίρεση της συνολικής αγοράς σε ομοιογενή τμήματα πελατών, που το καθένα από αυτά μπορεί να επιλεγεί και να αντιμετωπιστεί ως μια μικρότερη εξειδικευμένη αγορά. Έτσι, βρίσκει κάποιος πολλά τμήματα και διαλέγει εκείνα που ταιριάζουν στις προτιμήσεις του, δηλ. τις λεγόμενες αγορές-στόχους.

Τα προϊόντα του Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ παρουσιάζουν μεγάλη γκάμα και εξασφαλίζουν μια σίγουρη υγιεινή λύση φαγητού στο καθημερινό τραπέζι των καταναλωτών και απευθύνονται στο καταναλωτικό κοινό όλων των ηλικιών, ακόμα και ειδικών ομάδων που πρέπει να ακολουθούν συγκεκριμένες διατροφικές συνήθειες, όπως αυτών που έχουν προβλήματα υγείας.

4.4 Ανάλυση ανταγωνισμού για τον Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ

Ένα σημαντικό κριτήριο της αγοράς είναι ο βαθμός ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων ενός κλάδου, ο οποίος εξαρτάται τόσο από τον αριθμό των επιχειρήσεων όσο και από την ομοιογένεια του προϊόντος ή των προϊόντων τους. Οι επιχειρήσεις, ανάλογα με τη μορφή αγοράς στην οποία ανήκει το προϊόν ή τα προϊόντα που παράγει, διαμορφώνουν και τη συμπεριφορά τους σε σχέση με τρία χαρακτηριστικά:

1. Την ποσότητα του προϊόντος που θα παραχθεί,
2. την τιμή στην οποία θα προσφέρει την ποσότητα αυτή και
3. οποιεσδήποτε άλλες ενέργειες στις οποίες θα προβεί για να αυξήσει το κέρδος της.

Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ αν και θεωρείται ηγέτης στον κλάδο της πτηνοτροφίας με τις μεγαλύτερες πωλήσεις και τις πιο σύγχρονες εγκαταστάσεις στη χώρα μας έχει και αυτός τους ανταγωνιστές του. Οι κυριότεροι ανταγωνιστές του συνεταιρισμού είναι η ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. ΑΒΕΕ. και η Hellenic Quality Food (Κανάκη - Μιμίκος).

Πίνακας 11. Οικονομικά στοιχεία των: Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ, ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ και ΗQF. Πηγή: <http://www.inr.gr/?p=a65> (προσωπική επεξεργασία)

ΕΠΩΝΥΜΙΑ - ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ		±%	ΕΒΙΤΔΑ (χιλ. ευρώ)	ΘΕΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ	
	2012	2011			ΚΕΡΔΗ	ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ
	(χιλ. ευρώ)	(χιλ. ευρώ)			(χιλ. ευρώ)	ΠΩΛΗΣΕΙΣ 2012
ΠΙΝΔΟΣ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	183.261	180.451	2	6.450	11	5η
ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ Α.Β.Ε.Ε.	145.194	138.946	4	7.097	-1.261	11η
HELLENIC QUALITY FOODS Α.Ε. ΕΙΔΗ ΖΥΜΗΣ & ΚΡΕΑΤΟΣ	89.990	101.593	-11	9.216	-2.091	23η

- ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. ΑΒΕΕ

Εικόνα 30. Λογότυπο ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. ΑΒΕΕ. Πηγή: nitsiakos.gr

Η εταιρεία ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ Θ. ΑΒΕΕ ιδρύθηκε το 1972 στο Μπιζάνι Ιωαννίνων χτίζοντας σταδιακά ένα κάθετα ολοκληρωμένο σύστημα παραγωγής προϊόντων κοτόπουλου που καλύπτει την αναπαραγωγή, την εκκόλαψη, την πάχυνση, την παρασκευή πτηνοτροφών, τη σφαγή και μεταποίηση, το δίκτυο διανομής για όλη την Ελλάδα. Παράλληλα η εταιρεία εκμεταλλεζόμενη τις υποδομές της σε Ήπειρο και Μακεδονία, δραστηριοποιήθηκε έντονα στην αγορά των αυγών εκκολάψεως και νεοσσών, στην εμπορία πρώτων υλών ζωοτροφών και την παραγωγή ζωοτροφών για όλα τα παραγωγικά ζώα.

Την τελευταία δεκαετία, η Νιτσιακός υλοποίησε ένα φιλόδοξο επενδυτικό πλάνο που της εξασφάλισε συνέχιση της αναπτυξιακής της πορείας στις κύριες δραστηριότητες της και επιπλέον επέτρεψε την είσοδο της στην αγορά της ξηράς τροφής για ζώα συντροφιάς, τη δημιουργία για πρώτη φορά στην Ελλάδα κύκλωμα παραγωγής για νωπά τεμάχια γαλοπούλας και κουνέλι, την παραγωγή άλευρων για την αρτοποιία και τη βιομηχανία, και την εισαγωγή και εμπορία ενός νέου οικονομικού και φιλικού προς το περιβάλλον τύπου βιομάζας από φλοιό ηλιόσπορου.²⁶ Σήμερα, η Νιτσιακός είναι εκ των σημαντικότερων επιχειρήσεων εμπορίας δημητριακών και σογιαλεύρου και μέσα στις 15 μεγαλύτερες βιομηχανίες τροφίμων της χώρας με βάση το τζίρο.

26

- HELLENIC QUALITY FOODS

Εικόνα 31. Τα λογότυπα της Hellenic Quality Foods – KANAKI και MIMIKOS. Πηγή: <http://www.hqf.gr/>

Η Hellenic Quality Foods ή αλλιώς HQF, ανήκει στον όμιλο εταιριών του Ι. Φιλίππου και είναι η εταιρία που παράγει και διακινεί τα προϊόντα ζύμης KANAKI και τα νωπά κοτόπουλα, τις κοτολιχουδιές αλλά και τα αλλαντικά από κοτόπουλο MIMIKOS. Είναι μία από τις μεγαλύτερες εταιρίες τροφίμων στην Ελλάδα που με οδηγό την ποιότητα στο τρόφιμο κατέχει ηγετική θέση στις προτιμήσεις των Ελλήνων καταναλωτών. (web11)

Στο τέλος του 1999 ο όμιλος εταιριών του Ι. Φιλίππου εξαγόρασε μια από τις πιο ιστορικές πτηνοτροφικές επιχειρήσεις, την ΑΦΟΙ ΜΙΜΙΚΟΥ ΑΕ, η οποία βρίσκονταν σε καθεστώς διαχείρισης από την ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ. Η εξαγορά έγινε από την ΚΑΝΑΚΙ ΑΕ που ανήκε στον όμιλο και στη συνέχεια μετονομάστηκε σε HELLENIC QUALITY FOODS (HQF) για να ενσωματώσει τις δύο δραστηριότητες, τόσο αυτή των ζυμών, όσο και αυτή των πουλερικών.

Η HQF, εντοπίζοντας αυτές τις αδυναμίες, προχώρησε κατ' αρχήν αμέσως μετά την εξαγορά της ΜΙΜΙΚΟΣ στην κατάργηση της παραγωγής και διάθεσης ανώνυμων, ασυσκευαστων προϊόντων ΜΙΜΙΚΟΣ. Από τον Ιανουάριο του 2000 όλα τα προϊόντα ΜΙΜΙΚΟΣ διατίθενται μόνο συσκευασμένα. Το δεύτερο βήμα, μερικούς μήνες μετά και αφού έγινε μια σειρά από επενδύσεις σε εξοπλισμό, ήταν η τοποθέτηση στην αγορά μιας πλήρους σειράς από προϊόντα τεμαχισμού, δηλαδή επώνυμα συσκευασμένα μέρη κοτόπουλου. Έτσι πλέον ο καταναλωτής μπορεί να επιλέξει εάν επιθυμεί να καταναλώσει το στήθος, τη φτερούγα ή το φιλέτο, χωρίς να

χρειάζεται να αγοράσει ολόκληρο το κοτόπουλο. Η HQF ήταν η πρώτη ελληνική εταιρεία που πρόσφερε στους καταναλωτές επώνυμα και συσκευασμένα όλα τα είδη κρέατος κοτόπουλου.

Στα μέσα του 2001, τοποθετήθηκε στην αγορά η πρώτη σειρά από προϊόντα με βάση το κρέας από κοτόπουλο. Πρόκειται για νωπά προϊόντα που παράγονται από ελληνικά κοτόπουλα MIMIKOS και απαιτούν ελάχιστη προπαρασκευή πριν καταναλωθούν. Τέτοια προϊόντα είναι τα παναρισμένα φιλέτα, τα σνίτσελ, τα nuggets, τα μπιφτέκια κ.λπ. ενώ έκτοτε η ποικιλία συμπληρώνεται συνεχώς.

Το 2002 κυκλοφόρησαν και προϊόντα τύπου αλλαντικών (παριζάκι, φιλέτο κοτόπουλο, λουκάνικα κ.λπ.), πάντα στην ίδια φιλοσοφία.²⁷

Η τοπική ανάπτυξη και η ανάπτυξη της υπαίθρου ιστορικά προέρχεται από προσπάθειες διαμόρφωσης μιας νέας στρατηγικής ανάπτυξης αναπτυσσόμενων κρατών από διεθνείς οργανισμούς (Διεθνής Τράπεζα, Ηνωμένα Έθνη) στη δεκαετία του 1970, όταν ήδη είχαν αναγνωριστεί τα όρια του εξωγενούς εκσυγχρονιστικού υποδείγματος ανάπτυξης και αναζητήθηκε μια εναλλακτική πρόταση που θα μπορούσε να μειώσει τις ανισότητες. Οι προσεγγίσεις αυτές εφαρμόστηκαν και στο εσωτερικό ανεπτυγμένων χωρών, σε περιοχές 'λιγότερο ανεπτυγμένες' ή 'λιγότερο ευνοημένες' σε σχέση με τους πόλους ανάπτυξης με ποικιλία χαρακτηρισμών (βιώσιμη, ενδογενής, ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη). Οι προσεγγίσεις αυτές επιχείρησαν να συνδέσουν την ανάπτυξη μιας περιοχής και τις αναπτυξιακές διαδικασίες με τη χρήση τοπικών πόρων και την κινητοποίηση του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού, που δημιουργούν παραγωγικές δραστηριότητες σε αυτή (ιδιωτικές και δημόσιες), προσφέρουν ευκαιρίες απασχόλησης στους κατοίκους και αυξάνουν την επιθυμία τους να ζήσουν σε αυτή. Έτσι, η τοπική ανάπτυξη διακρίνεται από χαρακτηριστικά όπως ο τοπικός καθορισμός των αναπτυξιακών προοπτικών, ο τοπικός έλεγχος της αναπτυξιακής διαδικασίας και η συγκράτηση των ωφελημάτων της αναπτυξιακής διαδικασίας εντός της περιοχής.²⁸

²⁷

<http://www.mimikos.gr/>

²⁸

Κίζος Θ, Βακουφάκης Χ, Κουλούρη Μ & Σπιλάνης Ι (n.d.). *ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΕ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΕΥΝΟΗΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ: ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΙΔΙΟΥΤΥΠΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ*.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα παρακολούθησε τις εξελίξεις αυτές και διαμόρφωσε μια πολιτική στήριξης της τοπικής ανάπτυξης, που εκφράστηκε ιδιαίτερα με δύο άξονες: τον τομέα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και τον τομέα των τοπικών πρωτοβουλιών για τη στήριξη της απασχόλησης.²⁹

http://www.aegean.gr/lid/internet/elliniki_ekdosi/TEL_DIMOSI/local%20resources_LFA_conference.pdf

²⁹

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Στην παρούσα εργασία έγινε προσπάθεια ανάλυσης της λειτουργίας του Αγροτικού Πτηνοτροφικού Συνεταιρισμού Ιωαννίνων «Η ΠΙΝΔΟΣ» και της συμβολής του στην τοπική ανάπτυξη της περιοχής δραστηριοποίησής του. Λαμβάνοντας υπ' όψη όσα αναφέρθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια, γίνεται μία συνοπτική ανακεφαλαίωση και παρουσιάζονται τα κύρια σημεία που αφορούν στην ελληνική πραγματικότητα για τον κλάδο της πτηνοτροφίας και, συγκεκριμένα, τον Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ. Τα κύρια αυτά σημεία συνοψίζονται ως εξής:

- ❖ Η Πτηνοτροφία στην Ελλάδα είναι ο πιο δυναμικός κλάδος της ζωικής παραγωγής με βαθμό αυτάρκειας τόσο σε αβγό όσο και σε κρέας με ποσοστό άνω του 90%.
- ❖ Οι οργανωμένες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα παράγουν ετησίως 120.000.000 κοτόπουλα και 1.500.000.000 αυγά. Η παραγωγή καλύπτει σχεδόν πλήρως την εγχώρια ζήτηση. Στον κλάδο δραστηριοποιούνται περί τις 50 επιχειρήσεις διαφόρων μεγεθών. Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ θεωρείται ηγέτης στον κλάδο της πτηνοτροφίας με τις μεγαλύτερες πωλήσεις και τις πιο σύγχρονες εγκαταστάσεις στη χώρα μας. Ως συνεταιρισμός με τον τίτλο του μεγαλύτερου πρωτοβάθμιου συνεταιρισμού στη χώρα μας στοχεύει να παραμείνει στην κορυφή και να αποδεικνύει ότι οι συνεταιρισμοί έχουν προοπτική.
- ❖ Από την ίδρυση του μέχρι σήμερα ακολουθεί μια συνεχή ανοδική πορεία, αυξάνοντας κάθε χρόνο την παραγωγή του, ανεβάζοντας τον κύκλο εργασιών του και αυξάνοντας τον αριθμό των απασχολουμένων.
- ❖ Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ συνεργάζεται αποκλειστικά με τους 450 πτηνοτρόφους μέλη της. Το ίδιο και οι 450 πτηνοτρόφοι μέλη συνεργάζονται αποκλειστικά με τον συνεταιρισμό.
- ❖ Ο Α.Π.Σ.Ι. ΠΙΝΔΟΣ καθορίζει το πρόγραμμα που θα τοποθετήσει νεοσσούς στο πτηνοτροφείο ο κάθε παραγωγός, το πρόγραμμα που θα σφάζει

τα κοτόπουλα, την φυλή που θα είναι οι νεοσσοί, τη ζωοτροφή που θα χρησιμοποιηθεί, τα φάρμακα και εμβόλια που θα χρησιμοποιηθούν.

❖ Το καταστατικό του συνεταιρισμού επιβάλλει την ποινή της διαγραφής από τον συνεταιρισμό σ' όποιον πτηνοτρόφο δεν ακολουθεί το πρόγραμμα ολοκληρωμένης διαχείρισης. Με αυτό τον τρόπο εξασφαλίζεται σταθερότητα στην παραγωγή και η ενιαία γεύση στα προϊόντα.

❖ Σε τακτά διαστήματα γίνονται σεμινάρια στους πτηνοτρόφους για θέματα που αφορούν την εκτροφή των κοτόπουλων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- Αβδελίδης Π (1986). *ΤΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση
- Βλιάμος Σ (2008). *ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ - ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ*. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
- Γκογιάννου Β & Τζίγκου Δ (2008). *ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΜΙΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ*. Λευκάδα: ΤΕΙ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ (Πτυχιακή Εργασία)
- «Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Συνεταιρισμοί και αναδιάρθρωση» (γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)».
- Καταστατικό του Αγροτικού Συνεταιρισμού με την επωνυμία: Αγροτικός Πτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Ιωαννίνων «Η Πίνδος», (Προσαρμοσμένο σύμφωνα με το νόμο 2810/2000 για τις Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις).
- Κιόχος Π, Παπανικολάου Γ, Θάνος Γ & Κιόχος Α (2002). *ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ*. Αθήνα: Εκδόσεις Σύγχρονη Εκδοτική.
- Κιόχος Π, Παπανικολάου Γ & Κιόχος Α (2003). *ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ*, Αθήνα: Εκδόσεις Interbooks.
- Κοσμά Α (2013). *ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ*. ΑΠΘ (Μεταπτυχιακή Διατριβή)
- Παπαδάκης, Β. (2002), *ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑ*. Τόμος Α΄: Θεωρία, 4η Έκδοση, Εκδόσεις Ε. Μπένου.

- Πετρόπουλος Π (2011). *ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ*. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Μεταπτυχιακή εργασία)
- Τερζίτης Κ & Τζωρτζάκης Κ (2004), *ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ [ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ]*. Αθήνα: Εκδόσεις Rosili.
- Τζωρτζάκης Κ & Τζωρτζάκη Α-Μ (2007). *ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ*. 4^η έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Rosili.
- Τζωρτάκης Θ (1973). *ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ*. 2^η έκδοση. Αθήνα: Εκδόσεις Rosili.
- Τσουκαλάς Δ Α (1994). *ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ*. Πειραιάς-Αθήνα: Εκδόσεις Α. Σταμούλης.

ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

web 1. (n.d.). <http://www.gaiapedia.gr/>. Ανάκτηση Φεβρουάριος 03, 2016, από Εκτροφή πτηνών:
http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Εκτροφή_πτηνών

web 2. (n.d.). <http://www.pindos-apsi.gr/>

web 3. (n.d.). *Αρχές Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων και Υπηρεσιών - Βιβλίο Μαθητή*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 17, 2016, από <http://ebooks.edu.gr/>:
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C122/38/219,1101/>

web 4. (n.d.). <http://www.epiheirimatikotita.gr/>. Ανάκτηση Μάρτιος 28, 2016, από Επιχείρηση και περιβάλλον:
<http://www.epiheirimatikotita.gr/joomla157/Επιχειρηματικό-σχέδιο/Επιχείρηση-και-περιβάλλον.html>

web 5. (n.d.). <http://www.epiheirimatikotita.gr/>. Ανάκτηση Μάρτιος 28, 2016, από Το μοντέλο PEST:
http://www.epiheirimatikotita.gr/epiheir_tools/to_montelo_pest.htm

- web 6. (n.d.). <http://www.epiheirimatikotita.gr/>. Ανάκτηση Μάρτιος 30, 2016, από
Επιχείρηση και περιβάλλον:
[http://www.epiheirimatikotita.gr/joomla157/Επιχειρηματικό-
σχέδιο/Επιχείρηση-και-περιβάλλον.html](http://www.epiheirimatikotita.gr/joomla157/Επιχειρηματικό-
σχέδιο/Επιχείρηση-και-περιβάλλον.html)
- web 7. (n.d.). <https://el.wikipedia.org>. Ανάκτηση Μάρτιος 30, 2016, από Ανάλυση
SWOT: [https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%AC%CE
%BB%CF%85%CF%83%CE%B7_SWOT](https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%AC%CE
%BB%CF%85%CF%83%CE%B7_SWOT)
- web 8. (n.d.). <http://www.epixeiro.gr/>. Ανάκτηση Απρίλιος 5, 2016, από Οι 500
ελληνικές βιομηχανίες με τις μεγαλύτερες πωλήσεις το 2013:
[http://www.epixeiro.gr/ειδήσεις/έρευνες-εκθέσεις-μελέτες/18743-οι-500-
ελληνικές-βιομηχανίες-με-τις-μεγαλύτερες-πωλήσεις-το-2013](http://www.epixeiro.gr/ειδήσεις/έρευνες-εκθέσεις-μελέτες/18743-οι-500-
ελληνικές-βιομηχανίες-με-τις-μεγαλύτερες-πωλήσεις-το-2013)
- web 9. (n.d.). <https://el.wikipedia.org/>. Ανάκτηση Απρίλιος 5, 2016, από Στρατηγικός
Σχεδιασμός: https://el.wikipedia.org/wiki/Στρατηγικός_σχεδιασμός
- web 10. (n.d.). *Υγιεινά κοτόπουλα Ιωαννίνων Νιτσιάκος*. Ανάκτηση από nitsiakos.gr
- web 11. (n.d.). *Hellenic Quality Foods*. Ανάκτηση από <http://www.hqf.gr/>
- web 12. (n.d.). *MIMIKOS*. Ανάκτηση από <http://www.mimikos.gr/>
- web 13. (n.d.). <http://www.gaiapedia.gr/>. Ανάκτηση Φεβρουάριος 03, 2016, από
Όρνιθες: <http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Όρνιθες>
- web 14. (n.d.). <http://www.gaiapedia.gr/>. Ανάκτηση Φεβρουάριος 03, 2016, από
Ασθένειες των πτηνών:
http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Ασθένειες_των_πτηνών
- web 15. (n.d.). <http://www.agroepirus.gr>. Ανάκτηση Φεβρουάριος 04, 2016, από
[http://www.agroepirus.gr/eagro/farmers/articles/article.jsp?
context=9104&articleid=6088](http://www.agroepirus.gr/eagro/farmers/articles/article.jsp?
context=9104&articleid=6088)
- web 16. (n.d.). <http://www.gaiapedia.gr>. Ανάκτηση Φεβρουάριος 07, 2016, από
Εκτροφή πτηνών:
http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/Εκτροφή_πτηνών

web 17. (n.d.). <http://hellanicus.lib.aegean.gr/>. Ανάκτηση από
<http://hellanicus.lib.aegean.gr/handle/11610/11937>

web 18. (n.d.). <https://el.wikipedia.org>. Ανάκτηση Μάρτιος 10, 2016, από
Συνεταιρισμός: <https://el.wikipedia.org/wiki/Συνεταιρισμός>

web 19. (n.d.). <http://www.opengov.gr/>. Ανάκτηση Μάρτιος 12, 2016, από
<http://www.opengov.gr/yfaat/?p=1682>

web 20. (n.d.). <http://www.paseges.gr/>. Ανάκτηση Μάρτιος 15, 2016, από
Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών :
<http://www.paseges.gr/el/profile>

<http://www.erca-ruralpoultry.eu/en/> European Rural Poultry Association

[http://www.avec-poultry.eu/system/files/archive/new-
structure/avec/Annual_Report/2015/Annual%20Report%202015.pdf](http://www.avec-poultry.eu/system/files/archive/new-structure/avec/Annual_Report/2015/Annual%20Report%202015.pdf)

<http://ica.coop/en/whats-co-op/co-operative-identity-values-principles>

<http://epixeirein.gr/wp-content/uploads/2009/07/SWOT-blog.jpg>